

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ТРАНСПОРТУ, МЕНЕДЖМЕНТУ І ЛОГІСТИКИ
Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств**

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
Кириленко О.М.
“ ” _____ 2021

**ДИПЛОМНА РОБОТА
(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**

**ВИПУСКНИЦІ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
“БАКАЛАВР”**

Тема: Шляхи розширення асортименту продукції ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Виконала: Борис Ніна Андріївна

Керівник: к.е.н., доцент Теплінський Геннадій Вікторович

Консультанти з розділів: _____

Нормоконтролери з ЄСКД (ЄСПД): _____ (Теплінський Г.В.)

_____ Серьогін С.С.

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет транспорту, менеджменту і логістики

Кафедра менеджменту зовнішньоекономічної діяльності підприємств

Освітній ступень Бакалавр

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Освітньо-професійна програма: «Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

_____ Кириленко О.М.

"___" _____ 2021р.

ЗАВДАННЯ

на виконання дипломного проекту (роботи) студентки

Борис Ніни Андріївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема проекту (роботи): **«Шляхи розширення асортименту продукції ТОВ «ВТС СУБЕНІР»**

затверджена наказом ректора від «15» березня 2021р., № 450 /ст

2. Термін виконання проекту (роботи): з «05» квітня 2021р. до «06» червня 2021р.

3. Вихідні дані до проекту (роботи): **Бухгалтерська звітність ТОВ «ВТС СУБЕНІР»: фінансова звітність (форма № 1 «Баланс», форма № 2 «Звіт про фінансові результати»), статут підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР», наукова та навчально-методична література, законодавчі та нормативні акти України, що регламентують порядок інноваційної діяльності, інформація про історію створення та розвиток підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР».**

4. Зміст пояснювальної записки (перелік питань, що підлягають розробці): **Необхідно: визначити та дослідити теоретичні аспекти сучасної інноваційної та інвестиційної діяльності; дати оцінку впровадження сучасних технологій у виробництві та виявити особливості впровадження технологічних інновацій у виробничу діяльність підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР»; здійснити аналіз фінансово-економічної діяльності підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР»; провести аналіз перспективного асортиментного ряду для розширення виробництва на підприємстві ТОВ «ВТС СУБЕНІР»; обґрунтувати доцільність впровадження технологічних інновацій у виробничу діяльність підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР»; розробити проект впровадження технологічної інновації у виробничу діяльність підприємства ТОВ «ВТС СУБЕНІР»; оцінити ефективність запропонованого проекту.**

Перелік обов'язкового графічного матеріалу:

Теоретичний розділ: табл. - 5, формули - 4

Аналітико-дослідницький розділ: табл. – 9, рис –10, формули – 1

Проектно-рекомендаційний розділ: табл. – 14, рис. – 2, формули – 3

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ п/п	Етапи виконання дипломної роботи	Термін виконання етапів	Примітка
1.	Збір необхідної інформації за темою дипломної роботи	05.04.21-20.05.21	виконано
2.	Проведення аналізу бухгалтерської та статистичної звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»	20.05.21-25.05.21	виконано
3.	Оформлення списку літературних джерел, використаних під час дослідження	01.06.21-02.06.21	виконано
4.	Підготовка та оформлення аналітичного розділу дипломної роботи	25.05.21-28.05.21	виконано
5.	Підготовка та оформлення теоретичного розділу	05.04.21-18.04.21	виконано
6.	Вибір напрямів підвищення ефективності діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» (наукове обґрунтування запропонованих заходів у проектному розділі та розрахунки основних економічних показників)	28.05.21-02.06.21	виконано
7.	Підготовка та оформлення рекомендаційного розділу дипломної роботи	02.06.21-04.06.21	виконано
8.	Остаточне оформлення дипломної роботи (зміст, вступ, висновки, додатки тощо)	04.06.21-05.06.21	виконано
9.	Підготовка доповіді та презентації ДР	04.06.21-05.06.21	виконано
10.	Підписання необхідних документів у встановленому порядку, підготовка до захисту дипломної роботи та попередній захист дипломної роботи на випусковій кафедрі	04.06.21-06.06.21	виконано

Студент _____(Борис Н.А.)

Керівник дипломної роботи _____ (к.е.н., доцент Теплінський Г.В.)

АНОТАЦІЯ

Дипломна робота присвячена дослідженню теоретичних положень інвестиційно-інноваційної діяльності та надання практичних рекомендацій щодо впровадження технологічних інновацій у виробничу діяльність підприємства та оцінці економічної ефективності наведених пропозицій на базі Товариства з обмеженою відповідальністю «ВТС СУВЕНІР».

У вступі визначено актуальність та практичну цінність обраної теми дослідження, основну мету та завдання дослідження, зазначено предмет та об'єкт дослідження, вказано наукові методи дослідження.

Перший розділ присвячено теоретичним аспектам сучасної інноваційної та інвестиційної діяльності: розкрито сутність сучасної інноваційної діяльності та визначено її види, розкрито основну класифікацію інновацій, проаналізовано чинники, що впливають на інноваційну діяльність, а також проведена оцінка впровадження сучасних технологій на підприємстві.

У другому розділі наведена загальна характеристика досліджуваного підприємства, проведено аналіз його фінансово-економічної та господарської діяльності, аналіз собівартості та рентабельності продукції, а також досліджено перспективний асортиментний ряд продукції для розширення виробництва на підприємстві.

У третьому розділі вказані основні заходи з впровадження нових технологій, проведені розрахунки економічних показників в діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» після впровадження сучасного обладнання та проведена оцінка ефективності даних пропозицій.

У висновках та пропозиціях узагальнено результати дослідження.

Ключові слова: виробнича діяльність, інновація, асортиментний ряд, організація, сучасні технології, підвищення ефективності діяльності.

АННОТАЦИЯ

Дипломная работа посвящена исследованию теоретических положений инвестиционно-инновационной деятельности и предоставление практических рекомендаций по внедрению технологических инноваций в производственную деятельность предприятия и оценке экономической эффективности указанных предложений на базе Общества с ограниченной ответственностью «ВТС СУВЕНИР».

Во введении определены актуальность и практическая ценность темы исследования, основная цель и задачи исследования, отмечено предмет и объект исследования, указано научные методы исследования.

Первый раздел посвящен теоретическим аспектам современной инновационной и инвестиционной деятельности: раскрыта сущность современной инновационной деятельности и определены ее виды, раскрыта основную классификацию инноваций, проанализированы факторы, влияющие на инновационную деятельность, а также проведена оценка внедрения современных технологий на предприятии.

Во втором разделе приведена общая характеристика исследуемого предприятия, проведен анализ его финансово-экономической и хозяйственной деятельности, анализ себестоимости и рентабельности продукции, а также исследованы перспективный ассортиментный ряд продукции для расширения производства на предприятии.

В третьем разделе указаны основные мероприятия по внедрению новых технологий, проведены расчеты экономических показателей в деятельности ООО «ВТС СУВЕНИР» после внедрения современного оборудования и проведена оценка эффективности данных предложений.

В выводах и предложениях обобщены результаты исследования.

Ключевые слова: производственная деятельность, инновация, ассортиментный ряд, организация, современные технологии, повышение эффективности деятельности.

ABSTRACT

The diploma work is devoted to the study of the theoretical provisions of investment and innovation activities and the provision of practical recommendations for the implementation of technological innovations in the production activities of the enterprise and the assessment of the economic efficiency of these proposals on the basis of the Limited Liability Company "VTS SUVENIR".

The introduction defines the relevance and practical value of the research topic, the main goal and objectives of the research, the subject and object of research is noted, the scientific research methods are indicated.

The first section is devoted to the theoretical aspects of modern innovation and investment activity: the essence of modern innovative activity is revealed and its types are determined, the main classification of innovations is revealed, the factors influencing innovative activity are analyzed, and the implementation of modern technologies at the enterprise is assessed.

In the second section, a general description of the investigated enterprise is given, an analysis of its financial, economic and economic activities, an analysis of the cost price and profitability of products, and also investigated a promising range of products for expanding production at the enterprise.

In the third section, the main measures for the introduction of new technologies are indicated, calculations of economic indicators in the activities of LLC «VTS SUVENIR» after the introduction of modern technologies are carried out and the effectiveness of these proposals is assessed.

The findings and suggestions summarize the research results.

Key words: production activity, innovation, product range, organization, modern technologies, increasing the efficiency of activities.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	8
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	10
1.1. Економічна сутність сучасної інноваційної діяльності.....	10
1.2. Сучасні технології та інвестиційна діяльність.....	20
1.3. Оцінка впровадження сучасних технологій у виробництві.....	28
Висновки до розділу 1.....	32
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВТС СУВЕНІР» НА РИНКУ УКРАЇНИ.....	33
2.1. Загальна характеристика та аналіз господарської діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»	33
2.2. Аналіз собівартості та рентабельності продукції ТОВ «ВТС СУВЕНІР».....	49
2.3. Аналіз перспективного асортиментного ряду для розширення виробництва на підприємстві ТОВ «ВТС СУВЕНІР».....	69
Висновки до розділу 2.....	72
РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВТС СУВЕНІР» ЗА РАХУНОК ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ.....	73
3.1. Основні заходи з впровадження нових технологій на підприємстві ТОВ «ВТС СУВЕНІР»	73
3.2. Розрахунки економічних показників в діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»	73

після	впровадження	сучасного
обладнання.....		78
3.3. Оцінка ефективності реалізації запропонованих заходів на підприємстві		
ТОВ	«ВТС	СУВЕНІР»
.....		85
Висновки до розділу 3.....94		
ВИСНОВКИ.....96		
СПИСОК ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ.....98		
ДОДАТКИ.....107		

ВСТУП

Інноваційна діяльність у сучасних умовах господарювання виступає одним з напрямків, що сприяє підвищенню ефективності діяльності підприємства, посиленню конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення якості виробленої продукції та послуг, що надаються за умови цілеспрямованого новаторства, впровадження нових технологій.

Під інноваційною діяльністю розуміють діяльність, спрямовану на здійснення експериментальних розробок, при впровадженні яких буде виготовлений новий або вдосконалений старий продукт, який згодом буде затребуваний на ринку. Крім того, інноваційна діяльність передбачає вдосконалення або розробку нового технологічного процесу за умови його подальшого застосування у виробничій діяльності підприємства.

Основними принципами організації та впровадження інноваційної діяльності є: цільова орієнтація, адаптивність, економічність, системність, ієрархічність, оптимальність. Слід враховувати, що впровадження нових технологій призводить до необхідності застосування адекватних змін в існуючих формах і методах організації управління, що обумовлює подальшу розробку інновацій в сфері прийняття управлінських рішень.

Базою дослідження є ТОВ «ВТС СУВЕНІР».

Метою переддипломної практики є самостійний пошук, систематизація, аналіз та конкретизація фактичного матеріалу, вивчення та аналіз господарського стану підприємства, його можливостей та потужностей, обґрунтування теоретико-методичних положень, аналіз та оцінка технологічного обладнання та технологій виробництва на підприємстві і розробка заходів щодо впровадження нових технологій підвищення конкурентоспроможності підприємства в сучасних умовах завдяки розширенню асортименту продукції.

Для досягнення поставленої мети були визначені такі основні завдання:

- дослідити теоретичні аспекти сучасної інноваційної та інвестиційної діяльності;
- провести аналіз профілю діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»;

- проаналізувати основні фінансово-економічні показники діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»;
- оцінити ефективність впровадження сучасних технологій у виробництві;
- провести аналіз перспективного асортиментного ряду для розширення виробництва.

Предметом дослідження є теоретико-методичні основи і практичні рекомендації щодо організаційно-економічного забезпечення підвищення інноваційної активності та показників господарської діяльності підприємства ТОВ «ВТС СУВЕНІР», шляхом впровадження нових технологій виробництва.

Для дослідження проблематики впровадження нових технологій на підприємстві було поєднано загальнонаукові та специфічні методи дослідження, зокрема абстрагування, аналізу і синтезу, індукції і дедукції, порівняльного аналізу, історичний та логічний підходи - для вивчення теоретичних основ сутності поняття «інновації», «інноваційна діяльність».

Для збору інформації було опрацьовано наступні джерела: наукові праці вітчизняних та зарубіжних дослідників, баланси підприємства за досліджуваний період, звіти про фінансові результати, Інтернет-ресурси, прайс-листи на фірмову продукцію тощо.

Список авторів, праці яких використовувалися в роботі як вітчизняні, так і зарубіжні дослідники цієї теми: Бажан Ю.М., Виноградова С.Н., Гончар Л.А., Гурочкіна В.В., Захарченко В.І., Іванов Г.І., Іжевський В.В., Ілляшенко С.М., Ільїна К.О., Кирич Н. Б., Кузнецов В.П., Майорова Т.В., Мочерний С.В., Луніна І.О., Панчишин С.М., Федоренко В.Т., Харів П.С.

Роль інновацій у сучасній економіці надзвичайно швидко зростає. І якщо ще донедавна впровадження інновацій було крайнім заходом у жорсткій конкуренції на ринку, то тепер вони стали необхідністю функціонування будь-якого підприємства в ринкових умовах. Інновація веде не лише до зниження собівартості, ціни та зростання прибутку, але й до створення нових потреб, підвищення іміджу, до відкриття і захоплення нових ринків збуту.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУЧАСНОЇ ІНОВАЦІЙНОЇ ТА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Економічна сутність сучасної інноваційної діяльності

Сучасний етап розвитку інноваційної теорії визначається різноманітністю методологічних підходів та широким контекстом досліджень. Сучасні теорії інноваційного розвитку приділяють значну увагу управлінню знаннями як основою інноваційного розвитку економіки. Українські вчені А.А. Чухно, П.І. Юхимчук, П.М. Леоненко доводили, що прискорення розвитку науки і техніки привело до того, що впровадження інновацій (насамперед, науково-технологічних), забезпечує певну динаміку змін у виробничому процесі, яка набагато перевищує результати інтенсифікації для всіх факторів. Піддаючи критичному аналізу інноваційну теорію Й. Шумпетера, вчені доводили, що в сучасних умовах не товари, не результати виробництва, а саме нові технології є визначальними, вони формують основний зміст інноваційного типу розвитку. Останній визначається поєднанням індустріальних і інформаційних технологій [1, с. 131—132, 144—145].

У трактуваннях більшості українських учених поширене таке визначення: "інновація — це досягнення науково-технічного прогресу, яке втілюється в нові продукти та технології з метою досягнення комерційного ефекту". Інновації як результат інноваційної діяльності, з одного боку, мають бути зорієнтовані на повніше задоволення потреб споживачів, а з іншого — на отримання конкретного економічного ефекту [2, с. 126]. Слушною є думка К. Ільїної стосовно того, що інновація завжди повинна приносити позитивний ефект. Інакше зникає потреба в інноваційному процесі [3, с. 256]. На думку О. Амоші, "інноваційна модель інвестиційного розвитку — це майбутнє України. Інновації — це головний чинник, який зумовлює безперервний та динамічний розвиток суспільства, сприяє обов'язковому підвищенню ефективності економічної системи та зумовлює постійне поліпшення умов життя у суспільстві [4].

Необхідною умовою і основним джерелом інноваційної діяльності є наявність інвестицій. Й. Шумпетер зазначав, що "...нововедення передбачають інвестиції... Великі нововедення зумовлюють створення нових підприємств і нового устаткування" [1]. Р. Солоу в статті "Інвестиції і технічний прогрес" аргументував, що зростання економіки США з 1909 по 1949 рр. Відбулося завдяки технічному прогресу, який здійснився, перш за все, завдяки інвестиціям в основний капітал [5]. Очевидно, що інновації та інвестиції нерозривно визначають траєкторію сталого розвитку соціально-економічних систем.

Розглянемо підходи до визначення поняття «інновація», їх переваги та недоліки, що наведені в табл. 1.1.

Табл. 1.1

Підходи до визначення поняття «інновація», їх переваги та недоліки [5]

Автор, джерело	Визначення терміну «інновація»	Переваги	Недоліки
Рубан В., Чубукова О., Некрасов В. Инновационная модель стратегического развития Украины [24]	Автори розглядають «інновацію» як всеохоплюючий процес розповсюдження нових знань та їх дифузії до всіх загально-значимих областей діяльності людей.	- інновація розглядається як інтелектуальний товар, як ідея.	- не відзначено інновацію як втілення у конкретних результатах інтелектуальної діяльності.
Санто Б. Императив инноваций [25]	Процес, який через практичне використання ідей і винаходів приводить до створення кращих за своїми властивостями виробів, технології, і у випадку, якщо інновація орієнтована на економічну вигоду, прибуток, своєю появою на ринку може принести додатковий дохід	- зацентровано увагу на економічному ефекті, прибутку та додатковому доході	- в умовах фрагментарних ринків та значної диференціації товарів ствердження про «створення кращих за своїми властивостями виробів» доцільно замінити на «вигідні, удосконалені або нові властивості»; - розглянуто тільки економічний ефект

Продовження табл. 1.1

Н.И. Лапин. Системно- деятельная концепция исследования нововведений [26]	Автор розглядаю «іновацію» як систему конструювання нових способів виробництва і продуктів. У більш широкому, філософському змісті – це функція розвитку культури як сукупності життєдіяльності людини. Інновації є цілісною, внутрішньо суперечливою й динамічною системою.	- інновації розглянуто з філософської точки зору в широкому розумінні	- не підкреслено особливості інновації та виробництва
Плаксин В. И. Основы системы инновационной деятельности предприятия [27]	Система, що виникла в процесі створення, використання та реалізації результатів наукових досліджень і розробок, спрямованих на вдосконалення технічних, організаційних, економічних, соціальних і правових відносин в галузі науки, виробництва, культури, освіти та ін.	- синергетичний підхід до визначення інновацій дозволяє обґрунтувати ефект системи взагалі, а не окремих її елементів	- не врахована можливість ризику при реалізації інновацій
Гамидов Г.С., Колосов В.Г., Османов Н.О. Основы инноватики и инновационной деятельности [28]	Кінцевий результат інтелектуальної діяльності у вигляді деякого нового об'єкта або у вигляді деякого об'єкта, якісно відмінного від попереднього аналога	- виділено інтелектуальну складову інновацій, пов'язану із науковою діяльністю	- не відзначено задоволення потреб та ефект від впровадження інновацій

Таким чином, слід відзначити, що поняття інновацій зосереджує у собі такі властивості, як: наукову новизну та унікальність, можливість реалізації, практичну корисність, а головне – ефективність інноваційної діяльності.

Оригінальну класифікацію інновацій було представлено А. Пригожим, який усі інновації поділяв на такі групи [7, с. 26]:

- 1) За типом нововведення: матеріально-технічні, соціальні, економічні, організаційноуправлінські, правові та педагогічні;
- 2) За інноваційним потенціалом: радикальні, комбіновані та модифіковані;
- 3) За особливостями інноваційного процесу: внутрішньо-організаційні та міжорганізаційні;
- 4) За механізмом здійснення: одиничні, дифузійні, завершені та незавершені, успішні та неуспішні;
- 5) За ефективністю: орієнтовані на зростання ефективності виробництва чи управління суб'єктом господарювання, на покращення умов праці;
- 6) За спадкоємністю: заміщуючі, скасовуючі, поворотні, відкриваючі та ретровведення.

На погляд Ю. Бажала [8, с. 54], класифікувати інновації необхідно за такими ознаками:

- 1) За типом: продуктові, технологічні, сировинні, організаційні, збутові та інфраструктурні;
- 2) За інноваційною функцією: базові, поліпшуючі та псевдо інновації;
- 3) За новизною місця впровадження: нова галузь (нове виробництво), існуюча галузь (існуюче виробництво).

Серед великої кількості підходів до інновацій також слід відзначити класифікацію В. Г. Мединського [9, с. 62], який пропонує класифікувати інновації за такими ознаками:

- рівень розробки та поширення;
- ступінь впливу на зміни;
- роль у відтворюючому процесі;
- сфера впровадження та поширення.

Аналіз літературних джерел [10, с. 17; 11, с.14; 12, с. 127; 13, с. 25] дав змогу виявити найсуттєвіші класифікаційні ознаки інновацій та представити їх узагальнену класифікацію (табл. 1.2), яка дозволить не тільки усвідомити їхню роль в розвитку суспільства, але й оцінити ефективність та спрямованість

інноваційного процесу, встановити зв'язки між різними типами інновацій, визначити перспективність майбутніх інновацій, а також створити економічні механізми й організаційні форми управління інноваційною діяльністю.

Табл.1.2

Узагальнена класифікація інновацій за провідними ознаками [10]

№ п/п	Класифікаційна ознака	Види інновацій
1	2	3
1.	За призначенням:	Спрямовані на: - ефективність виробництва; - ефективність реалізації; - підвищення якості продукції; - покращення умов праці.
2.	За рівнем новизни:	- радикальні; - відносні; - поліпшуючі
3.	За результатами:	- технічні; - наукові; - виробничі; - конструкторські; - інформаційні.
4.	За масштабами:	- глобальні; - транснаціональні; - регіональні; - місцеві.

Продовження табл.1.2

5.	За охопленням частки ринку:	- стратегічні; - системні; - локальні.
6.	За сферою поширення:	- міжнародні; - державні; - галузеві; - окремих підприємств.
7.	За темпами впровадження:	- швидкі; - зростаючі; - стрибкоподібні; - уповільнені; - затухаючі.
8.	За формою:	- відкриття, винаходи, патенти; - раціоналізаторські пропозиції; - товарні знаки, торгові марки, емблеми; - нові документи, які описували технологічні, виробничі, управлінські процеси.
9.	За циклічним розвитком:	- найкрупніші; - крупні; - середні; - дрібні.
10.	Вид ефекту, отриманого в результаті впровадження інновації:	- науково-технічний; - економічний (комерційний); - соціальний; - екологічний; - інтегральний.

Отже, інвестиції слід розглядати як процеси вкладення капіталу й одержання результату вкладень, що є, у свою чергу, результатом експлуатації капіталу. Ці процеси нерозривні, взаємозалежні і взаємозумовлені. Водночас у діяльності підприємств інноваційно-інвестиційний процес розглядається як сукупність інвестиційних циклів, які відбуваються невідмінно і паралельно або

послідовно і здійснюються свідомо з метою як простого, так і розширеного відтворення капіталу підприємства, з урахуванням стану мікро- і макрооточення його діяльності. Мета інноваційно-інвестиційного процесу полягає в нарощуванні економічного потенціалу матеріально-технічної бази підприємства та зростанні кількості споживачів нового продукту або послуги.

Суть сучасної інноваційної стратегії підприємства полягає в тому, що ефективний розвиток підприємства пов'язаний з отриманням переваги над конкурентами і збільшенням прибутку шляхом постійного оновлення асортименту товарів та розширення напрямів діяльності підприємства. В ринковій економіці перевагу отримують ті виробничі підприємства, які активно витрачають час на освоєння нововведень. Це дозволяє їм розширити ринки збуту своєї продукції, завоювати нові сегменти ринку та прибавити нових споживачів, а також в разі освоєння принципово нових інновацій – тимчасово зайняти домінуюче положення серед конкурентів, що безпосередньо забезпечить збільшення частки прибутку.

Адже, інноваційна підприємницька діяльність – це особливий процес організації господарювання, який ґрунтується на постійному пошуку нових можливостей для поліпшення технологічних факторів виробництва. Вона пов'язана з готовністю керуючої підприємницької структури ризикувати щодо здійснення нового проекту, а також брати на себе за виникаючу при цьому фінансову, соціальну і моральну відповідальність. У загальному вигляді інноваційну підприємницьку діяльність можна визначити як суспільний економічний процес, що приводить до створення кращих за своїми властивостями товарів (продукції, послуг) і технологій шляхом практичного використання інновацій.

Необхідність інноваційної підприємницької діяльності обумовлена: потребами підвищення техніко-технологічного рівня виробництва; збільшенням витрат і погіршенням економічних показників діяльності підприємства; моральним старінням техніки і технології; підвищенням ефективності виробництва на основі впровадження нової техніки; економічною доцільністю

посилення інтенсивних факторів розвитку виробництва на основі використання досягнень науково-технічного прогресу у всіх сферах економічної діяльності; важливістю розвитку творчості винахідників і раціоналізаторів та використання їхніх пропозицій.

На практиці виділяють три основних види інноваційної підприємницької діяльності:

1. Інноваційна діяльність у сфері техніко- технологічного забезпечення виробництва;
2. Інноваційна діяльність у сфері збільшення виробництва, підвищення якості і здешевлення продукції;
3. Інноваційна діяльність у сфері соціального розвитку підприємств та сільських територій.

Перший вид інноваційної підприємницької діяльності пов'язаний з процесом кількісного і якісного оновлення виробничого потенціалу, який забезпечить підвищення продуктивності праці, економію енергоресурсів, сировини і матеріалів та відповідне збільшення маси прибутку.

Другий вид інноваційної підприємницької діяльності представляє собою процес якісного удосконалення продукції, її здешевлення, розширення асортименту, який направлено на повніше задоволення потреб населення.

Третій вид інноваційної підприємницької діяльності пов'язаний з розширенням і покращенням сфери послуг для населення, сприяє поліпшенню умов для праці та відпочинку персоналу підприємства [6].

Можна стверджувати, що роль інновацій у сучасній економіці надзвичайно швидко зростає. Нині нововведення стали необхідністю функціонування будь-якого підприємства в ринкових умовах. Інновація веде не лише до зниження собівартості, ціни та зростання прибутку, але й до створення нових потреб, підвищення іміджу, до відкриття і захоплення нових ринків збуту, розширення асортиментного ряду продукції.

Слід зазначити, що в процесі здійснення інноваційної діяльності на неї впливає цілий ряд різноманітних чинників, які як сприяють так і перешкоджають

її розвитку. У таблиці 1.3 представлено ключові чинники, що впливають на інноваційну діяльність.

Табл. 1.3

Чинники, що впливають на інноваційну діяльність

Система чинників	Чинники, що перешкоджають інноваційній діяльності	Чинники, що сприяють інноваційній діяльності
Техніко-економічні	Відсутність джерел фінансування, слабкість матеріально-технічної та наукової бази, високий економічний ризик, відсутність попиту на продукцію, застаріла техніка та технологія, низький науково-технічний потенціал держави, регіонів.	Наявність необхідного наукового потенціалу, технічної бази, фінансових ресурсів, розвиток конкуренції та скорочення тривалості життєвого циклу наукоємних товарів, державна підтримка інноваційної діяльності.
Організаційно-управлінські	Сталі організаційні структури, надмірна централізація, відсутність інноваційної стратегії, байдужість менеджерів до нововведень, установча замкненість, орієнтація на усталені ринки, недостатність міжнародного науково-технічного співробітництва.	Гнучкість організаційних структур, демократичний стиль управління, формування творчих цільових груп, децентралізація, кваліфікований маркетинг, міжнародна науково-технічна кооперація, створення інноваційної інфраструктури.
Правові	Недосконалість законодавчої бази з питань інноваційної діяльності, охорони інтелектуальної власності.	Законодавчі заходи (особливі пільги, закони), що заохочують інноваційну діяльність.

Продовження табл. 1.3

Інформаційно-комунікативні	Недостатня інформація про інновації, джерела їх розроблення та розповсюдження, недостатній обмін інформацією для управління інноваціями, замкнутість і обмеженість міжгалузевих зв'язків, відсутність достатнього захисту всіх видів власності на інформаційні ресурси.	Можливість швидко одержувати необхідну інформацію, правильний вибір інформаційних каналів, придбання ліцензій, патентів, ноу-хау, постійне поповнення інформаційного фонду підприємства, розширення горизонтальних потоків інформації.
Соціально-психологічні	Опір змінам, зміна стереотипів, страх невизначеності, низький професійний статус новатора, відсутність матеріальних стимулів та умов творчої праці, вплив наукових кадрів.	Сприйнятливність до змін, нововведень, моральна та матеріальна винагорода, можливість самореалізації, сприятливий психологічний клімат в колективі, розвиток умов творчої праці.

*Складено автором

Отже, можна виділити наступні засоби інноваційної діяльності: швидкий розвиток підприємства, низькі витрати, високі прибутки, міцні торгові марки, скорочення потреб у прогнозуванні діяльності, а також гнучкість і сумісність умов здійснення та реалізації нововведень.

1.2. Сучасні технології та інвестиційна діяльність

Для багатьох підприємств в умовах ринкової економіки здатність змінюватися та розширювати перелік товарів або послуг стає найважливішим фактором успішного розвитку [41]. Нині, щоб забезпечити свою життєздатність, компаніям необхідно постійно вдосконалювати свої продукти і виробничі процеси. У зв'язку з цим роль інвестиційної діяльності в функціонуванні компаній набуває першочергового значення. Адже, за допомогою інвестиційної діяльності, підприємство зможе зайняти міцні позиції у конкурентному середовищі і буде надійним інструментом для встановлення стійких та стабільних позицій на ринку. При цьому без суттєвих перешкод здобувати лідируючі позиції, покращуючи свою репутацію, та конкурувати з іншими високоякісними товарами та послугами [42].

Інвестиційну діяльність можна розглядати з двох позицій – у широкому та вузькому розумінні.

У широкому розумінні інвестиційна діяльність — це діяльність, пов'язана із вкладенням коштів в об'єкти інвестування з метою одержання прибутку. Подібне трактування міститься в Законі «Про інвестиційну діяльність» [15], відповідно до якого інвестиційна діяльність визначена як сукупність практичних дій громадян, юридичних осіб та держави щодо реалізації інвестицій.

У вузькому розумінні інвестиційна діяльність визначається як процес перетворення інвестиційних ресурсів у вкладення. Сутність інвестиційної діяльності розкривається, як на мікро-, так і на макрорівні, та визначається ефективністю використання інвестиційних ресурсів. У цьому плані вирішальне значення мають результати господарської діяльності інвестиційних галузей. Їх технічний рівень, організація виробництва, здатність до засвоєння інновацій здійснюють основний вплив на інвестиційний цикл, окупність і віддачу інвестиційних ресурсів [16, с.16].

Варто відзначити, що в роботах вітчизняних та закордонних вчених стосовно дослідження інвестицій не досягнуто єдності думок щодо тлумачення поняття «інвестиційна діяльність». Відповідно до міжнародних стандартів фінансової

звітності під інвестиційною діяльністю розуміють діяльність, пов'язану з придбанням і реалізацією необоротних активів, а також із здійсненням фінансових інвестицій, які не є складовою частиною еквівалентів грошових коштів.

Розглянемо думки вчених та науковців, щодо визначення поняття «інвестиційна діяльність» в таблиці 1.4.

Табл. 1.4

Визначення вчених та науковців щодо поняття «інвестиційна діяльність»

№	Автор	Визначення
1.	Панчишин С.М.	визначає інвестиційну діяльність як сукупність рішень та відповідних дій, скерованих на перетворення заощаджень у інвестиції [17, с. 137].
2.	Щукін Б.М.	інвестиційна діяльність є процесом організації інвестування в реально існуючих у країні умовах господарювання. Вчений стверджує, що в процесі інвестування визначається модель поведінки інвестора щодо нарощування свого капіталу [18, с.13].
3.	Білолипецький В.Г.	визначає інвестиційну діяльність як проектну, організаційну, управлінську, контрольну роботу, що виконується в інтересах планової реалізації інвестицій [19, с. 19].
4.	Іванов Г.І.	під інвестиційною діяльністю розуміє діяльність із формування, розміщення, вкладення, трансформації і відшкодування інвестицій, включаючи управління ними і всією системою інвестиційних відносин [20, с.80].
5.	Костюкевича Р.М.	в макроекономічному аспекті визначає рівень інвестиційної діяльності темпами економічного розвитку країни [21, с. 22].
6.	Гончаренко Л.П.	під інвестиційною діяльністю розуміє вкладання інвестицій та здійснення практичних дій з ціллю отримання прибутку чи отримання позитивного ефекту [22 , с. 27].

*складено автором

Отже, проаналізувавши визначення більшої частини дослідників, можна дійти висновку, що більшість пов'язує інвестиційну діяльність в першу чергу з отриманням прибутку [43].

Визначимо на якій основі провадиться інвестиційна діяльність:

- інвестування, що здійснюється громадянами, недержавними підприємствами, господарськими асоціаціями, спілками і товариствами, а також громадськими і релігійними організаціями, іншими юридичними особами, заснованими на колективній власності;
- державного інвестування, що здійснюється органами державної влади за рахунок коштів державного бюджету, позичкових коштів, а також державними підприємствами та установами за рахунок власних і позичкових коштів;
- місцевого інвестування, що здійснюється органами місцевого самоврядування за рахунок коштів місцевих бюджетів, позичкових коштів, а також комунальними підприємствами та установами за рахунок власних і позичкових коштів;
- державної підтримки для реалізації інвестиційних проектів;
- іноземного інвестування, що здійснюється іноземними державами, юридичними особами та громадянами іноземних держав;
- спільного інвестування, що здійснюється юридичними особами та громадянами України, юридичними особами та громадянами іноземних держав.

Головна мета інвестиційної діяльності — забезпечення найбільш ефективних шляхів реалізації інвестиційної стратегії підприємства [14].

За об'єктами інвестування виділяються такі види інвестиційної діяльності:

1. Корпоративне інвестування - вкладення коштів в акції підприємств, які створені в організаційно-правовій формі акціонерних товариств, і статутні фонди (майно) інших організаційно-правових форм підприємницької діяльності корпоративного типу [44].

Залежно від господарського результату корпоративної форми інвестування визначаються такі її різновиди:

- стратегічне інвестування - вкладення коштів у придбання контрольного пакету акцій чи цілісного майнового комплексу підприємства з метою здійснення над ним контролю і отримання максимального прибутку від діяльності такого підприємства [57];

- фінансове інвестування - це придбання значних за розміром пакетів акцій, часток, паїв (від 10 до 40% статутного фонду) підприємств з метою перепродажу їх стратегічним інвесторам, якщо вартість акцій досягне максимальної межі;

- портфельне інвестування - це вкладення коштів у незначні за обсягом (від 1 до 10% статутного фонду) пакети акцій з метою отримання дивідендів [45].

Як правило, портфельний інвестор вкладає кошти в невелику або ж велику кількість підприємств, страхуючи себе від великих збитків, які можуть бути спричинені негараздами в роботі якогось із цих підприємств [46].

2. Лізинг - довгострокова оренда устаткування, машин, споруд виробничого призначення (з поєднанням елементів відносин купівлі-продажу, доручення, кредиту) як особлива форма інвестування в основні фонди, що дозволяє підприємцям- лізингоодержувачам використовувати необхідне устаткування, машини, споруди без капітальних витрат на їх придбання.

3. Капітальне будівництво - інвестиційна діяльність, що здійснюється з метою створення нових і відтворення діючих основних фондів, у які вкладаються кошти.

4. Інноваційна діяльність - здійснюється з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробництво та соціальну сферу.

Інноваційна діяльність відповідно до ст. 3 Закону України «Про інвестиційну діяльність» передбачає:

- випуск і розповсюдження принципово нових видів техніки і технологій;
- прогресивні міжгалузеві структурні зрушення;

-реалізацію довгострокових науково-технічних програм з великими строками окупності витрат;

- фінансування фундаментальних досліджень для здійснення якісних змін стану продуктивних сил;

- розробку та впровадження нової, ресурсозберігаючої технології, призначеної для поліпшення соціального та екологічного становища.

Отже, в основі інноваційної діяльності лежить розробка та впровадження сучасних технологій, адже їх використання націлене на зниження витрат виробництва, підвищення якості товарів, зростання ефективності виробництва та вдосконалення нових продуктів. У табл. 1.5. наведено сфери застосування сучасних технологічних методів та об'єкти змін на підприємстві, завдяки їх впровадженню.

Табл. 1.5

Технологічні методи для виробництва

Сфера застосування	Об'єкти змін	Приклади
Нові або значно вдосконалені методи виробництва товарів і послуг	Зміни у виробничому процесі; - використання нового виробничого обладнання; - впровадження нових технологій при виробництві товарів або послуг	Введення в експлуатацію нового автоматизованого обладнання; - інсталяція системи комп'ютерного проектування для розробки продукції.
Нові або значно вдосконалені методи допоміжної діяльності (технічне обслуговування і ремонт, комунікації та ін.)	Використання нових або значно удосконалених технологій, виробничого обладнання в допоміжних видах діяльності, не пов'язаних безпосередньо з виробництвом товарів, робіт, послуг, але спрямованих на забезпечення виробничого	Автоматизація процесів діагностики стану машин і обладнання при проведенні планово-попереджувального ремонту; - вдосконалення корпоративних інформаційних систем; - вдосконалення системи

	процесу.	ефективної комунікації з клієнтами.
--	----------	-------------------------------------

Продовження табл. 1.5

Нові або значно удосконалені виробничі методи матеріально-технічного постачання, поставки товарів і послуг	Удосконалення системи логістики на підприємстві; - використання нового виробничого обладнання для пошуку ресурсів, розподілу поставок всередині організації і доставки готової продукції; - впровадження нових технологій в сфері матеріально-технічного постачання; - істотні зміни в процесах реалізації продукції і послуг.	Впровадження систем відстеження товарів, заснованих на штрих-кодах або активної радіоідентифікації (RFID); - організація трансмодальних або інтермодальних перевезень при поставках сировини і матеріалів; - створення інтернет-сервісу з розміщення замовлень споживачів на вироблену продукцію
Нові або значно вдосконалені методи допоміжної діяльності (технічне обслуговування і ремонт, комунікації та ін.)	Використання нових або значно удосконалених технологій, виробничого обладнання та (або) програмного забезпечення в допоміжних видах діяльності, не пов'язаних безпосередньо з виробництвом товарів, робіт, послуг, але спрямованих на забезпечення виробничого процесу.	Автоматизація процесів діагностики стану машин і обладнання при проведенні планово-попереджувального ремонту; - вдосконалення корпоративних інформаційних систем; - вдосконалення системи ефективної комунікації з клієнтами.

*складено автором

Отже, впровадження сучасних технологій та нових або ж удосконалених технологічних процесів створить нові можливості для виробничих підприємств, та дозволять фірмам досягти справжньої економії за рахунок масштабу при одночасному підвищенні гнучкості.

Варто зазначити, що сучасні технології засновані на досягненнях науково-технічного прогресу і орієнтовані на виробництво продукту: матеріальна технологія створює матеріальний продукт, інформаційна технологія (ІТ) — інформаційний продукт.

Технологія це також наукова дисципліна, що розробляє і вдосконалює способи та інструменти виробництва.

Словник іншомовних слів визначає технологію як сукупність способів переробки матеріалів, виготовлення виробів і процеси, що супроводжують ці види робіт.

Оскільки результатом технології є не лише продукти, але і послуги, то поняття технології визначається як - комплекс наукових та інженерних знань, втілених в способах і засобах праці, наборах матеріально-речових факторів виробництва, видах їх поєднання для створення певного продукту або послуги.

Технологія - це також набір способів, засобів вибору і здійснення керуючого процесу з множини можливих його реалізацій.

Сучасна технологія — це визнана технологія, яка є стандартом, та має попит, який постійно підвищується.

До сучасної технології висуваються наступні вимоги:

- високий ступінь поділу процесу на стадії (фази);
- системна повнота (цілісність) процесу, який повинен включати весь набір елементів, що забезпечують необхідну завершеність дій людини в досягненні поставленої мети;
- регулярність процесу і однозначність його фаз, що дозволяють застосовувати середні величини при охарактеризуванні цих фаз, а отже їх стандартизації і уніфікації;

- технологія є нерозривно пов'язаною із процесом - сукупністю дій, які виконуються в часі;
- технологічний процес здійснюється в штучних системах, створених для забезпечення реалізації певних потреб.

Впровадження сучасних технологій в малому бізнесі відносяться не тільки до розширення асортиментного ряду та випуску нової продукції. Багато рішень дозволяють виготовити продукцію вже з використаних матеріалів з набагато меншими витратами, що є важливим моментом в ефективності витрат.

Продукція, що випускається має властивості застарівати. Згодом споживач пересичується нею. Так як малий бізнес гнучкіше сприймає можливості впровадження нових технологій, представники невеликих компаній повинні постійно перебувати в пошуку ідей і технологій, які можна впровадити в їх виробничу діяльність. Тим самим спонукати вже існуючих споживачів на купівлю ексклюзивних товарів, а нових покупців приваблювати сучасними змінами та технічними досягненнями, а також впровадженням нових тенденцій у сфері виробництва сувенірної, корпоративної та нагородної продукції.

1.3. Оцінка впровадження сучасних технологій у виробництві

Перед початком впровадження нової сучасної технології, варто зрозуміти, як вона відіб'ється на діючій моделі бізнесу. Адже, розвиток сучасних технологій виробництва та впровадження їх у дію залежить від декількох факторів [54]:

- 1) Персонал. Щоб досягти стійкого результату від впровадження сучасних технологій у виробництві, необхідно залучати кваліфікований і навчений персонал, який проводить технологічний аудит підприємства. За його підсумком складається звіт і аналізується вплив впровадження технологій на виробництво.
- 2) Засіб праці. До них відносять різного роду матеріальні предмети, за допомогою яких можна створити продукцію або здійснити послуги. До подібних засобів відносять різне обладнання та інструменти, Зд принтери, машини, складна техніка.
- 3) Предмет праці. Являє собою сукупність речей, які використовуються людьми для задоволення їх потреб. Вони поділяються на дві категорії. До першої можна віднести природні елементи, які не проходили спеціальну обробку, і компоненти, що пройшли обробку.
- 4) Інформація. Даний фактор є одним з найголовніших. Саме інформація відіграє сполучну роль у виробництві і просуванні товару. Навіть якщо мати навчений і професійний персонал, якісну техніку і предмети праці, не володіючи відомостями про попит та пропозицію, про загальну ситуацію на ринку, домогтися успіху неможливо.

Визначимо організаційні заходи, які впливають на оцінку ефективності введення сучасних технологій у виробництво:

- забезпечення техніко-економічних і якісних показників, що створюють пріоритетність продукції фірми на ринку;
- зміна якості виробу і його техніко-економічних параметрів з метою обліку вимог споживача і його конкретних запитів, підвищення уваги до надійності продукції;

- виявлення переваг і недоліків товарів-аналогів, що випускаються конкурентами, і відповідне використання цих результатів у своїй фірмі;
- вивчення заходів конкурентів по вдосконаленню аналогічних товарів, з якими вони виступають на ринку, і розробка заходів, що дає переваги в порівнянні з конкурентами;
- визначення можливих модифікацій продукту шляхом підвищення якості характеристик, наприклад, таких, як довговічність, надійність, економічність в експлуатації, поліпшення зовнішнього оформлення (дизайн);
- знаходження і використання можливих пріоритетних сфер застосування продукції, особливо нової продукції;
- диференціація продукції, що забезпечує відносно стійку перевагу покупців, адже значення цінової конкуренції в цих умовах знижується, оскільки покупці керуються сформованими перевагами відносно якості продукції, особливостей її експлуатації, репутації фірми-виробника, тощо;
- вплив безпосередньо на споживача шляхом штучного обмеження надходження на ринок нових і більш прогресивних товарів, проведення активної рекламної діяльності, надання грошового або товарного кредиту, зокрема, шляхом розстрочки платежу [69,70,71].

Необхідно зазначити, що оцінка економічної ефективності від впровадження сучасних технологій повинна знайти своє відображення перш за все в нормативній базі [55]. Через нормативну базу економічна ефективність знаходить відображення практично у всіх розділах, що характеризують перспективи розвитку підприємства, в показниках використання матеріальних, трудових, фінансових ресурсів і в підвищенні ефективності виробництва в цілому.

Показники ефективності використання сучасних технологій в планах підприємства враховуються протягом усього періоду, в якому ці технології забезпечують підвищення техніко-економічних показників виробництва або вирішення соціальних та екологічних завдань [56].

Результати реалізації планових заходів щодо впровадження сучасних техноогій розраховуються як по окремих заходах, так і за планом в цілому.

Планований приріст прибутку від виробництва нової продукції визначається за формулою (1.1):

$$\Delta\Pi_t = (\Pi_t - C_t) * A_t - (\Pi_1 - C_1) * A_1 \quad (1.1)$$

де Π_t - планований приріст прибутку в t -му році, грн.; Π_t і C_t - оптова ціна (без податку з обороту) і собівартість виробництва одиниці нової продукції в t -м (планованому) році, грн.; Π_1 і C_1 - відповідно оптова ціна (без податку з обороту) і собівартість виробництва одиниці заміної продукції в році, що передує впровадженню нової технології, грн.; A_t і A_1 - відповідно обсяг виробництва нової продукції в t -м (планованому) році і обсяг заміної продукції в році, що передує впровадженню сучасної технології, в натуральних одиницях [58].

Планування зниження собівартості (приріст прибутку) від впровадження нової технології, механізації і автоматизації, наукової організації праці, а також від використання нової продукції у споживача встановлюється за формулою (1.2):

$$\Delta C_t = (C_1 - C_t) * A_t \quad (1.2)$$

де C_t - плановане зниження собівартості (приріст прибутку) в t -му році, грн.; C_1 і C_t - собівартість виробництва одиниці продукції відповідно в t -м (планованому) році і році, що передує впровадженню сучасної технології, грн.; A_1 - обсяг виробництва продукції в t -м (планованому) році, в натуральних одиницях [72].

Економія трудових ресурсів відбивається в зміні нормативів з праці, трудомісткості, що представляють собою зниження витрат праці в людино-годинах або середньорічних працівниках на одиницю продукції [90,91,92]. З огляду на те, що показник трудомісткості є величиною, зворотною показнику вироблення продукції на одного працюючого, розрахунок нормативної трудомісткості доцільно здійснювати виходячи з планованого зростання продуктивності праці в результаті використання сучасних технологій [73].

Плановане (фактичне) зменшення чисельності промислово-виробничого персоналу (умовне вивільнення працюючих) на ділянках, де впроваджуються сучасні технології, визначається за формулами (1.3, 1.4):

$$\Delta Ч_t = (T_1 - T_t) * A_t \quad (1.3)$$

$$\Delta Ч_t = \frac{Ц * A_t}{B_{B1}} - \frac{Ц * A_t}{B_{Bt}} \quad (1.4.)$$

де $Ч_t$ - умовне вивільнення працюючих в T -м (планованому) році, чол.; i - трудомісткість одиниці продукції в натуральному або вартісному вираженні відповідно до впровадження сучасних технологій i в t -м (планованому) році, чол.; B_{B1} і B_{Bt} - продуктивність праці відповідно до впровадження сучасних технологій i в t -м (планованому) році, грн. / чол.; A_t - обсяг виробництва вироби в t -м (планованому) році, в натуральних одиницях; $Ц$ - ціна виробу [59].

Таким чином, комплексний підхід з технічного і організаційного розвитку підприємства дозволить істотно підвищити ефективність діяльності господарюючого суб'єкта на перспективу і створить досить міцний плацдарм ринкового розвитку.

Висновки до розділу 1

У першому розділі розкрито сутність сучасної інноваційної діяльності та визначено її види, розкрито основну класифікацію інновацій, проаналізовано чинники, що впливають на інноваційну діяльність.

Було виявлено, що інвестиції слід розглядати як процеси вкладення капіталу й одержання результату вкладень, що є, у свою чергу, результатом експлуатації капіталу. Ці процеси нерозривні, взаємозалежні і взаємозумовлені. Водночас у діяльності підприємств інноваційно-інвестиційний процес розглядається як сукупність інвестиційних циклів, які відбуваються невинно і паралельно або послідовно і здійснюються свідомо з метою як простого, так і розширеного відтворення капіталу підприємства, з урахуванням стану мікро- і макрооточення його діяльності. Було визначено мету інноваційно-інвестиційного процесу, яка полягає в нарощуванні економічного потенціалу матеріально-технічної бази підприємства та зростанні кількості споживачів нового продукту або послуги.

Висвітлено суть сучасної інноваційної стратегії підприємства, що полягає в тому, що ефективний розвиток підприємства пов'язаний з отриманням переваги над конкурентами і збільшенням прибутку шляхом постійного оновлення асортименту товарів та розширення напрямів діяльності підприємства.

Визначено вимоги до запровадження сучасних технологій на підприємстві, серед них:

- високий ступінь поділу процесу на стадії (фази);
- системна повнота (цілісність) процесу, який повинен включати весь набір елементів, що забезпечують необхідну завершеність дій людини в досягненні поставленої мети;
- регулярність процесу і однозначність його фаз, що дозволяють застосовувати середні величини при охарактеризуванні цих фаз, а отже їх стандартизації і уніфікації;
- технологія є нерозривно пов'язаною із процесом - сукупністю дій, які виконуються в часі.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВТС СУВЕНІР» НА РИНКУ УКРАЇНИ

2.1. Загальна характеристика та аналіз господарської діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Історія розвитку компанії «ВТС СУВЕНІР» починається з 2006 року і, стрімко розвиваючись, з невеликої майстерні по виробництву виробів з металу перетворилася в лідера галузі і незамінного партнера кращих українських компаній і організацій. Фірма має декілька доменів - «Тріумф Спорт» - виготовлення нагородної продукції, «Відзнаки та Сувеніри» - виготовлення сувенірної продукції [29].

Компанія «ВТС СУВЕНІР» співпрацює з «1+1 Media Group», «Нейромед», «MacDonald's», «WBC», «SavoSavservice», «Glenmark», «Carlsberg», «Lambre», «Watsons», «Coca-Cola», «Amis», «Nissan» та інші.

Унікальність компанії полягає у тому що, поєднуючи багаторічний досвід і сучасні технології, фірма задовольняє бажання клієнтів і Ви отримуєте вишуканий виріб в найкоротші терміни. За 17 років компанія «ВТС СУВЕНІР» досягла значних висот у сфері виготовлення медалей, значків, кубків, дипломів, призів, сувенірів, табличок, шильд та іншої корпоративної, нагородної та сувенірної продукції на замовлення. Але не дивлячись на те, що на ринку вони вкоренилися досить давно, організація зберегла свою унікальність і може з гордістю заявити про себе, як компанія, яка має дуже згуртовану систему виробництва, що дозволяє їм втілювати всі побажання клієнтів у реальність. Кожен раз, виготовляючи новий виріб, фахівці підкреслюють свій професіоналізм, а також багаторічний досвід роботи саме у сфері виготовлення корпоративної, сувенірної та нагородної атрибутики, і в результаті споживач отримує індивідуальну, вишукану і не схожу ні на що нагороду, яка може виготовлятися за допомогою наступних технологій - штампування, лиття, травлення, заливка полімерною смолою, вальцювання, хімічне гравіювання, гальванічне покриття, покриття виробів емалями та лаками, технологія гравертон, та деколь.

Сьогодні компанія «ВТС СУВЕНІР» на замовлення виготовляє нагороди, значки, брелоки, затискачі до краваток, іменні бейджі, запонки, кулони, грамоти, сертифікати, дипломи, кубки, медалі, таблички та вивіски, муляжі банківських злитків, корпоративні прикраси, нанесення символіки та зображення на посуд, футляри для нагород, герби, сувенірні плакетки та іншу корпоративну, сувенірну та нагородну атрибутику. Асортимент товарної продукції – нагороди, нагрудні знаки на колодці, нагрудні знаки, ордени; призи та сувеніри - металеві призи, призи з дерева, скляні призи, муляжі банківських злитків, кришталеві призи, акрилові призи, призи і сувеніри з каменю, корпоративні бізнес сувеніри, рекламні сувеніри, нагородні тарілки; медалі - медалі на колодці, спортивні медалі, медалі на стрічці, сувенірні та пам'ятні медалі, монети та жетони, стандартні медалі, жетони до медалей, стрічки до медалей, видові тематичні медалі, футляри для медалей, посвідчення; дипломи та сертифікати - дипломи та сертифікати гравертон, латунні, металеві, поліграфічні дипломи, нагородні дипломи, друк дипломів, дипломи з лазерним гравіюванням, плакетки сувенірні, почесні грамоти, подарункові сертифікати, футляри для дипломів; значки - закатні значки, об'ємні значки з лінзою, пластикові значки, металеві значки (травлені), штамповані значки (карбовані), литі значки, комбіновані значки, депутатські значки і прапорці, значки для учбових закладів, адресники та брелоки для собак, національні значки, футляри для значків; деколь - нанесення зображення і логотипів на посуд, чашки, тарілки, келихи, деколь і друк фото на чашки і кухлі, сублімація на посуді; таблички - фасадні таблички і вивіски, офісні таблички та таблички на двері, настільні таблички, об'ємні букви, таблички покажчики, вивіски до інтер'єру, адресні таблички, рекламні вивіски, металеві, алюмінієві, пластикові, комбіновані таблички та вивіски, маркувальні, промислові таблички та шильди, накладки, номерки та жетони, бляхи і пряжки, бігунки, блискавки застібки, бірки, ярлики, лейби; атрибутика - корпоративна атрибутика - бейджі, затиски для краватки, запонки, кулони; символіка, пошиття, вишивка - прапори і прапорці, пошиття вимпелів, вишивка; професійні нагороди.

Виробнича діяльність підприємства здійснюється у місті Вишневе, де розташований виробничий цех, на якому здійснюється виробництво продукції. Реалізація товарів відбувається у офісі, що розміщений на Контрактовій площі.

Сутність організації як функції управління полягає в упорядкуванні, узгодженні, регламентуванні дій виконавців, що беруть участь у процесах закупівлі, продажі і просування товарів до споживачів. Організація управління включає також оперативне регулювання, під яким маються на увазі поточні управлінські рішення, інструкції, розпорядження, указівки, вироблювані і прийняті суб'єктами управління відповідно до конкретної ринкової ситуації [40].

Визначимо коди виду економічної діяльності підприємства ТОВ «ВТС СУВЕНІР» -

Код КВЕД 32.12 Виробництво ювелірних і подібних виробів;

Код КВЕД 32.13 Виробництво біжутерії та подібних виробів;

Код КВЕД 25.61 Оброблення металів та нанесення покриття на метали;

Код КВЕД 46.49 Оптова торгівля іншими товарами господарського призначення;

Код КВЕД 77.33 Надання в оренду офісних машин і устаткування, у тому числі комп'ютери;

Код КВЕД 47.78 Роздрібна торгівля іншими невживаними товарами в спеціалізованих магазинах (основний);

Код КВЕД 68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна;

Код КВЕД 32.99 Виробництво іншої продукції, н. в. і. у [3].

Загальні дані про компанію наведені в реєстраційній картці підприємства та табл. 2.1

Реєстраційна картка ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

№ з/п	Відомості про юридичну особу	Відомості про ТОВ «ВТС СУВЕНІР»
1.	Повна назва підприємства	Товариство з обмеженою діяльністю «ВТС СУВЕНІР»
2.	Скорочена назва підприємства	ВТС СУВЕНІР
3.	Юридична адреса	01021, м.Київ, вул.Михайла Грушевського, будинок 28/2, нежиле приміщення 43.
	Фактичне місце розташування	04071, м.Київ, вул. Межигірська 3/7, оф. 28
4.	Телефон	+380672408795
5.	Код ЄДРПОУ	34577285
6.	Номер і дата державної реєстрації	1 070 102 0000 021975; 22.08.2006 р.
7.	Дата заснування та фактичний термін діяльності, років	22.08.2006 р.
8.	Форма власності	Недержавна власність
9.	Організаційно-правова форма	Товариство з обмеженою відповідальністю

*складено автором

Перелік засновників (учасників) юридичної особи, у тому числі частки кожного із засновників (учасників); прізвище, ім'я, по батькові, якщо засновник – фізична особа; найменування, місцезнаходження та ідентифікаційний код юридичної особи, якщо засновник – юридична особа.

1) Яцкул Петро Сергійович.

Адреса засновника - 08131, Київська обл., Києво-Святошинський район, село Софіївська Борщагівка, вулиця Святошинська, будинок 100. Розмір внеску до статутного фонду (грн.) - 150000.00

2) Яцкул Світлана Іванівна.

Адреса засновника - 04074, м.Київ, Оболонський район, вулиця Мукачівська, будинок 4/7, квартира 24. Розмір внеску до статутного фонду (грн.) - 150000.00

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи - Яцкул Петро Сергійович, Україна, 08131, Київська обл., Києво-Святошинський район, с. Софіївська Борщагівка, вул. Святошинська, буд. 100.

Кінцевий бенефіціарний власник (контролер) юридичної особи - Яцкул Світлана Іванівна, Україна, 04074, м.Київ, вулиця Мукачівська, будинок 4/7, квартира 24.

ТОВ «ВТС СУВЕНІР» має статус юридичної особи від дня державної реєстрації та діє на принципах господарського розрахунку і валютної самоокупності, може від свого імені набувати майнові та особисті немайнові права, вступати в зобов'язання, виступати у суді, господарському суді, третейському суді.

Діяльність підприємства регулюється Законами України «Про господарські товариства» (від 18.12.2018 №1576-12), «Про підприємництво» (від 21.07.2012 №698-12), "Про державну реєстрацію юридичних осіб і фізичних осіб-підприємців" (від 15.08.2012, № 755-15), "Про оподаткування прибутку підприємств" (від 01.04.2018, № 334/ 94-ВР), "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність" (від 14.01.2018, № 996-XIV), Податковим Кодексом України (від 15.08.201 №2755-17), Господарським Кодексом України (від 18.08.201 №436-15).

Ціль компанії виготовляти нагороди високої якості в максимально швидкі терміни так, щоб клієнт був задоволений отриманим результатом. Місія підприємства «ми працюємо, щоб перетворювати ідеї клієнтів в ексклюзивні та неповторні нагородні і сувенірні вироби».

Стратегічна мета підприємства спрямована на зміцнення конкурентних позицій на ринку, на забезпечення більш високих темпів зростання, збільшення частки ринку, на покращення якості продукції порівняно з конкурентами та на досягнення найнижчого рівня витрат [60].

До прав ТОВ «ВТС СУВЕНІР» входить – самостійно формувати господарську діяльність; обирати постачальників та споживачів; встановлювати ціни і тарифи; вільно розпоряджатися прибутком; самостійно визначати форми,

системи і розміри оплати праці та інші види доходів осіб, що працюють за наймом; купувати повністю або частково майно та набувати майнового права.

Організаційна структура підприємства «Відзнаки та Сувеніри», що зображена на рис. 2.1 виглядає наступним чином –

Рисунок 2.1 Організаційна структура підприємства

Відділ 1 «Комунікаційний» займається здійсненням та налагодженням міжрівневих комунікацій, комунікацій між керівниками й робочими групами, а також сприяє ефективній комунікації між підприємством та зовнішнім середовищем [47].

Відділ 2 «Просування» складає поточні та довгострокові плани роботи та розвитку відділу відповідно до наявних завдань і цілей організації, домагає їх точному, ефективному, якісному та своєчасному виконанню. Розробляє нові програми по залученню публіки в організацію, випробує їх і запускає в роботу. Організовує проведення маркетингових досліджень ринку, з метою виявлення існуючого попиту на продукцію або послуги, які могла б надавати організація, і на підставі отриманих даних, подає керівникові пропозиції щодо його задоволення (у письмовій формі)[53].

Працівники відділу просування відповідають за те, щоб на підставі результатів опитувань і відгуків, виготовлялися змістовні і високоефективні макети реклами, проспекти, листівки та журнали, для просування продукції та послуг організації. Відповідає за їх поширення серед публіки. Вносить зміни в макети рекламних блоків, листівки, прайс-листи, роблячи їх більш досконалішими (стверджує в письмовій формі у свого керівника) [48]. Організовує інформування широкого загалу про організацію, її продукцію і послуги (за допомогою реклами, виставок (в офісі та виставкових центрах), розсилки інформаційних комплектів, розміщення статей в ЗМІ, Інтернеті, розміщення оголошень в Інтернеті і хороших зв'язків з громадськістю), забезпечує їх придбання у великих обсягах [79,80]. Визначає категорії потенційних замовників продукції організації і направляє на їхню адресу інформаційні комплекти. Ініціює та організовує участь організації у виставках, домагається високої ефективності від участі в них. Відповідає за те, щоб успіхи клієнтів, отримані в результаті діяльності організації і завдяки її продуктам, були широко відомими. Розміщує рекламу у виданнях, які є найбільш читані потенційними замовниками продукції організації, підвищуючи тим самим ступінь ефективності реклами.

Відділ відповідає за те, щоб з клієнтами підтримувалося гарне спілкування, щоб споживачі отримували інформацію про нові види продукції і послуги організації. Планує витрати на просування продукції, і розподіляє кошти фонду просування таким чином, щоб досягти максимального ефекту від їх використання і залучити в організацію велику кількість нової публіки. Результат діяльності - постійно зростаючий потік вхідних відгуків від публіки, яка цікавиться продукцією організації; високоефективні рекламні компанії; постійно зростаюча кількість замовників на продукцію організації, що в свою чергу сприяє розвитку і розширенню підприємства.

Відділ 3 «Бухгалтерія» працює з зовнішнім оточенням, вирішує офіційні і юридичні питання, щоб організація мала всі умови для існування і безперешкодного розвитку.

Відділ 4 «Виробничий» виробляє продукт організації і надає послуги швидко, у великих кількостях і з відмінною якістю, так, що замовники задоволені результатами. Постійно працює над підвищенням якості виробленого продукту і збільшує кількість виробленого продукту і послуг, що надаються. А також розміщує замовлення у субпідрядників [51].

Займається контролем за виробничою діяльністю організації, планує роботу і складає графік виробництва, щоб домогтися максимальної ефективності. Обслуговує виробниче відділення, наперед передбачаючи, що йому буде необхідно для роботи. Відшліфовує і удосконалює усі технології, які використовуються на виробництві, а також впроваджує нові види технологій, щоб виробляти більше, якісніше, швидше і з найменшими витратами [52].

Відділ 5 «Кваліфікації» відповідає за те, щоб працівники мали належний рівень кваліфікації, сприяє розвитку професійних навичок та влаштовує тренінги підвищення кваліфікації.

Відділ 6 «Адміністративний» - комітет з координації мереж. Координує діяльність організації, щоб вона працювала без збоїв, була життєздатною, надавала високоякісні продукти і послуги, досягала своїх цілей і активно розвивалася.

Відділ директора контролює організацію, щоб вона досягала поставлених цілей. Підтримує платоспроможність і життєздатність організації в такому стані, щоб вона виробляла і розширювалася у всіх відділах [50].

Загальне керівництво ТОВ «Відзнаки та Сувеніри» здійснює Яцкул Світлана Іванівна, яка обіймає посаду директора в компанії.

До її компетенції відносяться питання щодо:

- управління всіма видами діяльності підприємства;
- забезпечення сприятливих умов праці для підлеглих;
- стратегічного прогнозування, планування та управління діяльністю організації;
- впровадження передових технік, технологій, прийомів, методів управління для підвищення ефективності господарювання;

- матеріально-технічного забезпечення виробництва [49].

Виробниче підприємство «Відзнаки та Сувеніри» здійснює наступні бізнес-процеси, що зображені в рис. 2.2 «Внутрішні та зовнішні бізнес-процеси».

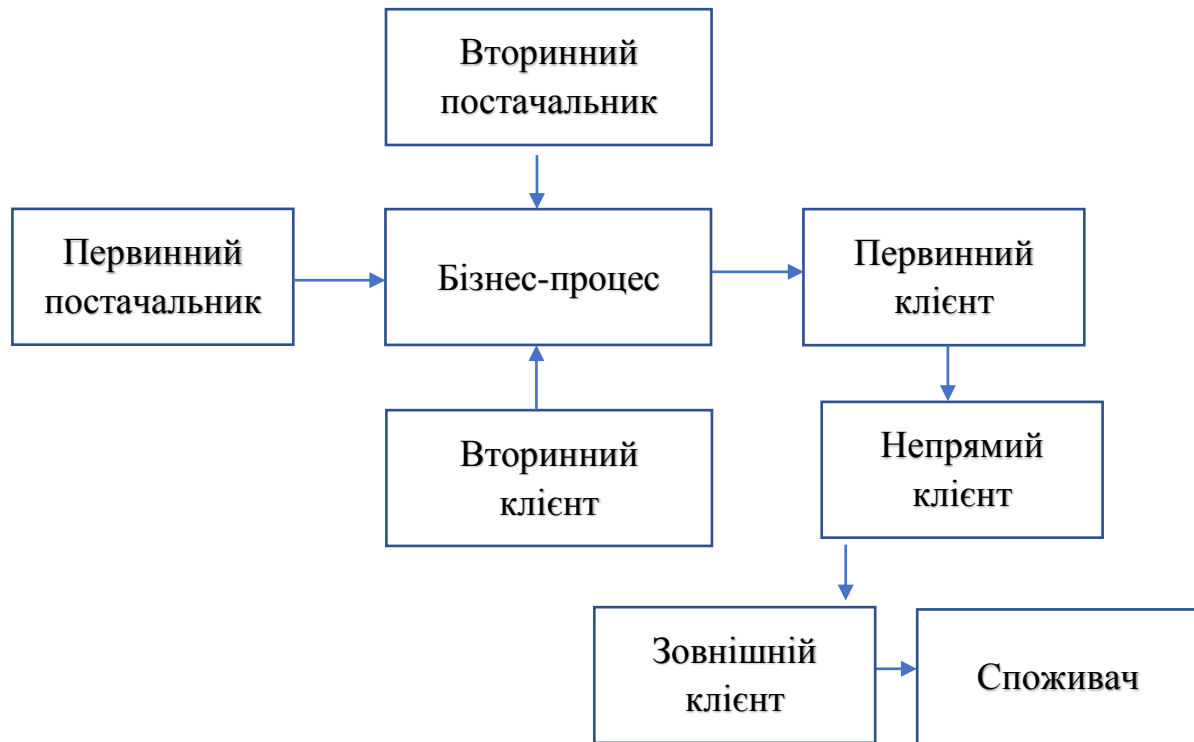

Рисунок 2.2 Внутрішні та зовнішні бізнес-процеси

Тобто, бізнес-процеси здійснюються циклічно різними структурними підрозділами підприємства і в комплексі складових, та організуються для досягнення результатів підприємства за допомогою задоволення потреб клієнтів [30].

Підприємство реалізує наступні напрями діяльності – виробничу, тобто обґрунтування обсягу виготовлення продукції певної номенклатури і асортименту відповідно до потреб ринку [74,75]; формування маркетингових програм для окремих ринків і кожного виду продукції, їх оптимізація відносно виробничих можливостей підприємства; збалансування виробничої потужності і програми випуску продукції на поточний і кожний наступний рік прогнозного періоду; забезпечення виробництва необхідними матеріально-технічними ресурсами; розробка і дотримання узгоджених у часі оперативно-календарних графіків випуску продукції [31].

Комерційну діяльність - безпосередня організація збуту продукції, повне стимулювання покупців[83,84]. Економічну діяльність підприємства - стратегічне і поточне планування, облік і звітність, ціноутворення, систему оплати праці, ресурсне забезпечення виробництва, зовнішньоекономічну і фінансову діяльність тощо [76,77,78]. Цей напрямок пронизує усі інші напрямки діяльності, є визначальним для оцінки і регулювання всіх елементів в системі господарювання на підприємстві. Соціальна діяльність підприємства направлена на створення нормальних умов праці і життя працівників.

Розглянемо виробничу структуру підприємства, зображену на рис. 2.3

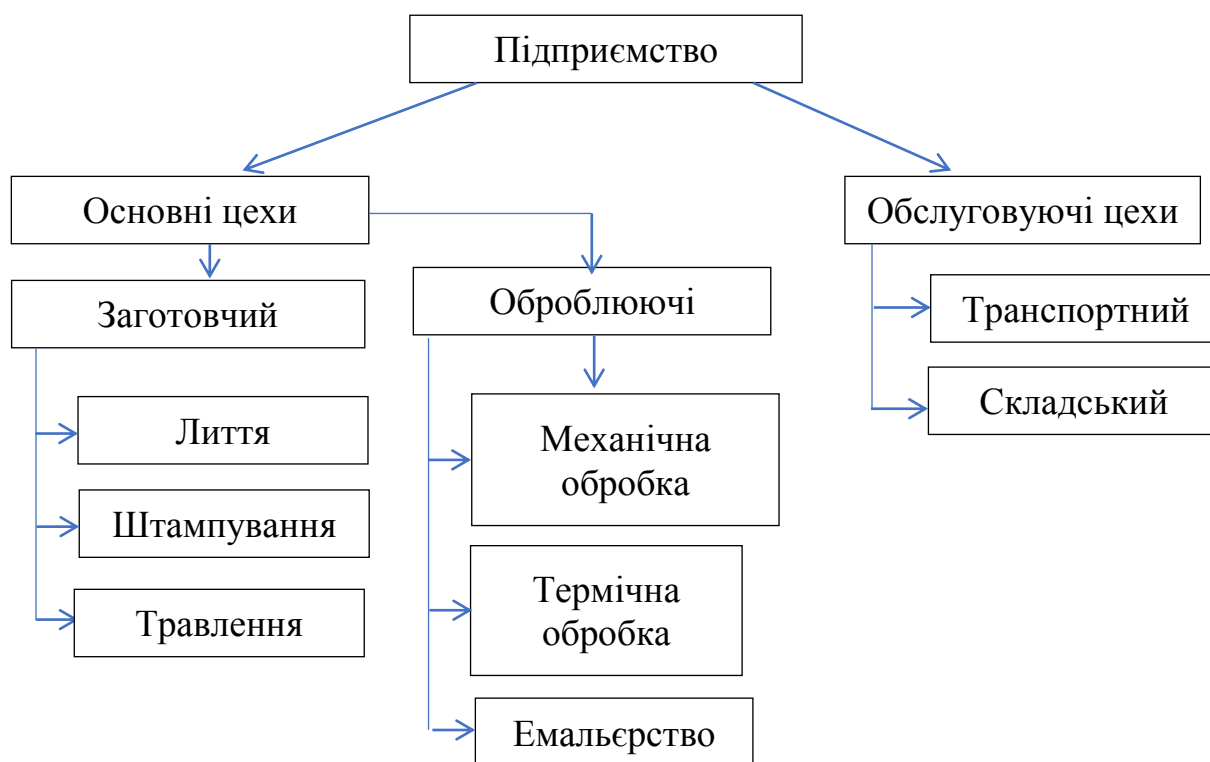

Рис. 2.3 Виробнича структура підприємства «BTC СУВЕНІР»

Проаналізувавши виробничу структуру підприємства, можна зробити висновок, що існує обмеженість технологічних процесів та виробничих цехів. Постачання сировини, металів, та інших супроводжуючих товарів, такі як - футляри, плівка, упаковка, тощо здійснюють такі компанії - ТОВ «Мандарин», ТОВ «Імідж Град», ТОВ «Горант і Партнери», ТОВ «Метконбуд», ТОВ «Апельсин», тощо. Після огляду організаційної характеристики

досліджуваного підприємства слід провести огляд економічних показників діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР».

Перейдемо до аналізу господарської діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» та його фінансового стану. На першому етапі дослідження слід провести аналіз динаміки обсягу та структури активів та капіталу ТОВ «ВТС СУВЕНІР».

Динаміка обсягу та складу активів ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2020-2019 роки представлена у Додатку А.

Аналіз динаміки обсягу та складу активів ТОВ «ВТС СУВЕНІР» показав, що загальна сума активів за період із 2018 року по 2020 рік збільшилась на 1011,3 тис. грн, тобто на 290,35%. Це означає, що загальна динаміка обсягу активів підприємства є позитивною. У розрізі досліджуваного періоду спостерігаються певні коливання.

В активах ТОВ «ВТС СУВЕНІР» більшу питому вагу займають оборотні активи. Серед оборотних активів, найбільш вагомими є дебіторська заборгованість та запаси. Дебіторська заборгованість із 2018 року по 2020 рік поступово спадала, за досліджуваний період ця стаття знизилася на 30,14%. Така ситуація є позитивною, адже зменшує ризик неплатоспроможності підприємства. У той час позитивна динаміка росту запасів була у період із 2018 року по 2020 рік. Ріст запасів підприємства складає 92,1 тис. грн, тобто 183,10%. Така динаміка не є негативною для підприємства, адже підприємство облаштовано складським приміщенням в якому утримуються запаси.

Необоротні активи досліджуваного підприємства протягом досліджуваного періоду зростали. Їх загальний обсяг зріс на 2007,11%. Необоротні активи підприємства представлені тільки основними засобами. Величина основних засобів підприємства значно зросла у 2020 році – на 762,7 тис. грн. Тобто у цьому році відбулося значне збільшення матеріально-технічної бази підприємства.

Структура активів ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки представлена на рис. 2.4.

Рис. 2.4 Структура активів ТОВ «BTC СУВЕНІР» за 2018-2020 роки, %
*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «BTC СУВЕНІР»

Аналізуючи структуру активів ТОВ «BTC СУВЕНІР», слід відмітити, що більшу питому вагу в активах підприємства до 2020 року займали оборотні активи.

Але з 2020 року структура кардинально змінилася. У балансі підприємства почали переважати необоротні активи за рахунок росту вартості основних засобів підприємства.

Динаміка обсягу та складу пасивів ТОВ «BTC СУВЕНІР» за 2018-2020 роки представлена у Додатку Б.

Аналіз джерел фінансування ТОВ «BTC СУВЕНІР» показав, що загальна сума власного капіталу в динаміці досліджуваного періоду мала позитивну тенденцію. Зростання власного капіталу відбулося у 2020 році за рахунок отримання прибутків у даному періоді.

Тобто на ТОВ «BTC СУВЕНІР» значимість власного капіталу помітно покращується. Така ситуація є позитивною для підприємства, адже страхує його від ризиків неплатоспроможності та банкрутства.

Розмір зареєстрованого капіталу підприємства протягом досліджуваного періоду не змінювався. Структура пасивів ТОВ «BTC СУВЕНІР» за 2018-2020 роки представлена на рис. 2.5

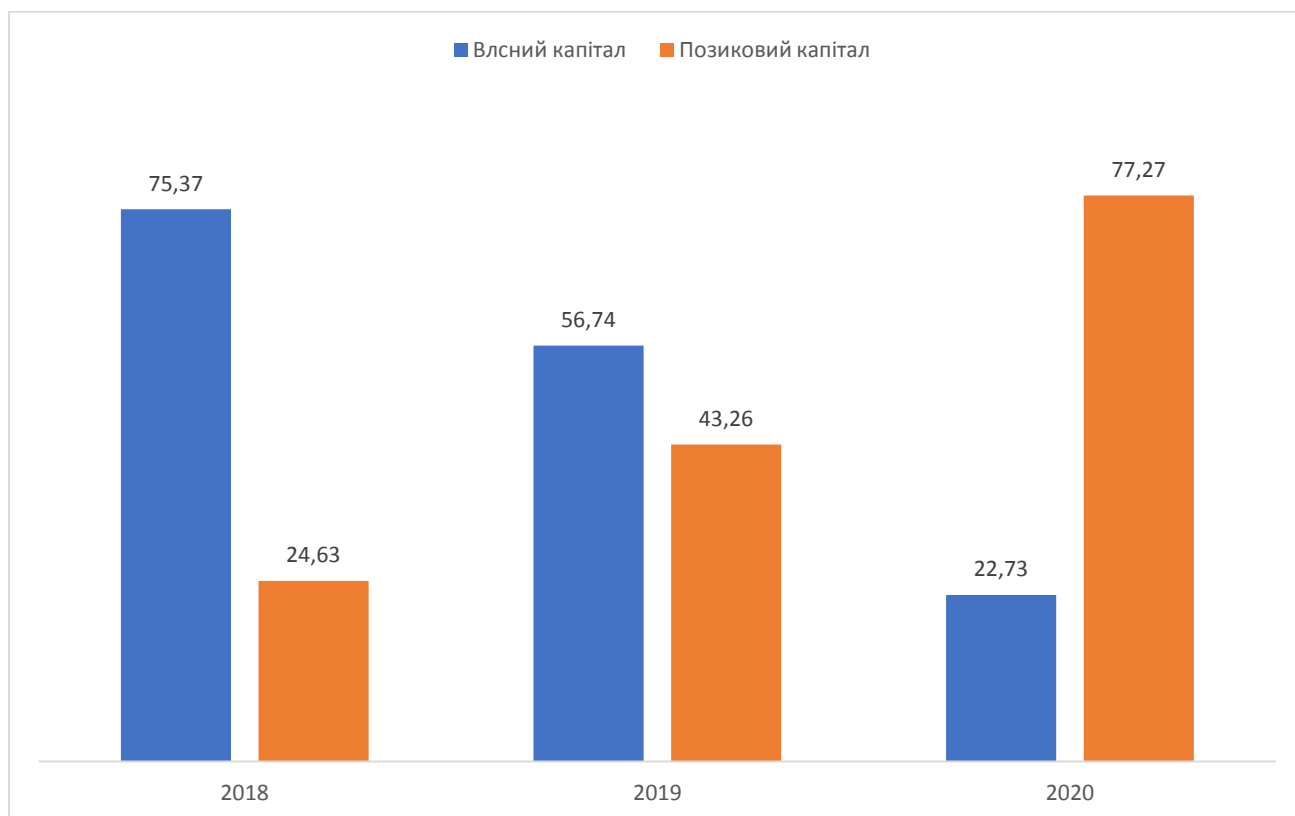

Рис. 2.5 Структура пасивів ТОВ «BTC СУВЕНІР» за 2018-2020 роки, %

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «BTC СУВЕНІР»

Структура джерел фінансування досліджуваного підприємства була неоднаковою протягом 2018-2020 років.

Так, у 2018 році основним джерелом фінансування діяльності підприємства був власний капітал, адже його частка становила 75,37%. Така ситуація свідчила про стійке фінансове становище підприємства в цьому періоді.

У 2019 році ситуація змінилася, власний капітал зменшився у структурі джерел фінансування до 56,74%, а позикові джерела зросли до 43,26%. Така ситуація свідчить про погіршення фінансової стійкості підприємства у цьому періоду.

У 2020 році ситуація змінилася ще більше не на користь фінансової самостійності. Так, власний капітал почав становити 22,73%, а позиковий – 77,27%.

Тобто у 2020 році рівень фінансової самостійності та стійкості підприємства помітно похитнувся.

Таким чином, за результатами оцінки динаміки та структури капіталу ТОВ «ВТС СУВЕНІР», можна сказати, що фінансовий стан підприємства помітно погіршився, адже у джерелах фінансування підприємства переважає позиковий капітал. Активна ж частина втрачає свою мобільність, а тому і ліквідність погіршує можливість розраховуватися підприємству за своїми зобов'язаннями.

На фінансову складову компанії суттєвий вплив мав коронавірус, адже під час карантину виробництво не працювало.

В подальшому, для більш детальної характеристики економічної діяльності підприємства слід розглянути основні економічні показники фінансової діяльності (табл. 2.2).

Таблиця 2.2

**Основні економічні показники фінансової діяльності підприємства ТОВ
«ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 рр., тис.грн**

	Виручка від реалізації товарної продукції	Собівартість реалізованої товарної продукції	Валовий дохід	Фінансовий результат до оподаткування	Чистий фінансовий результат
2018, тис.грн	7819	5720	2099	0	0
2019, тис.грн	5721,1	2337,4	3383,7	0	0
2020, тис.грн	4167,5	3752,2	415,3	46,5	46,5
T1, грн.2019/18	-2097,9	-3382,6	1284,7	0	0
T2, грн.2020/19	-1553,6	1414,8	-2968,4	46,5	46,5
Δ1,%	-26,83	-59,14	61,21	0,00	0,00
Δ2,%	-27,16	60,53	-87,73	100,00	100,00

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

де T1..2 - абсолютний приріст показника з року в рік;

Δ1 ... 2 відносний приріст показника з року в рік.

Аналізуючи показники фінансової діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР», можна відзначити, що з 2018 по 2020 роки виручка від реалізації продукції зростала щорічно. Також компанія постійно мала витрати в формі собівартості, яка також зростала щорічно: у 2018 і 2019 роках, але повільнішими темпами, ніж виручка від реалізації.

У період зростання виручки від реалізації підприємство отримало чистий прибуток від своєї діяльності. Збільшення собівартості може свідчити про додаткові витрати, які несе компанія на утримання запасів, які також росли протягом досліджуваного періоду.

Збільшення виручки від реалізації також свідчить про збільшення обсягів виробництва та реалізації, а, отже, і про розширення своєї діяльності.

Така політика управління фінансовими результатами підприємства є ефективною, адже призводить до прибуткової діяльності.

У світовій практиці для оцінки фінансової стійкості роботи підприємства, вибору його фінансової політики, а також визначення ризику банкрутства використовуються також різні економіко-математичні моделі.

Моделлю оцінки ризику банкрутства для ТОВ «ВТС СУВЕНІР» була обрана модель В. Спіренгейта ($A = 1,03 * x_1 + 3,07 * x_2 + 0,66 * x_3 + 0,4 * x_4$), результати розрахунків якої представлені в табл. 2.3

Таблиця 2.3

Оцінка фінансової стійкості ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за допомогою моделі

В. Спіренгейта

Показник	2018	2019	2020
X1 - відношення суми оборотних активів до загальної вартості капіталу	0,891	0,918	0,411
X2 - відношення прибутку до сплати податків і відсотків і загальної вартості активів	6,026	7,315	0,305
X3 - відношення прибутку до сплати податків і поточної заборгованості	24,464	16,910	0,395
X4 - відношення обсягу продажів і загальної вартості активів	22,449	12,367	3,065
$A = 1,03 * x_1 + 3,07 * x_2 + 0,66 * x_3 + 0,4 * x_4$	44,544	39,509	2,848

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Таким чином, результати комплексної оцінки рівня фінансової стійкості ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки показали, що його фінансове становище погіршувалося з кожним роком. Це означає, що рівень фінансової стійкості підприємства залишається низьким, що викликано значним зростанням

позикового капіталу в розпорядженні підприємства і зменшенням оборотного капіталу [93,94].

Оцінка рівня банкрутства підприємства показала, що фінансовий стан підприємства нестабільний, та має негативну тенденцію до зростання.

Отже, економічна складова ТОВ «ВТС СУВЕНІР» свідчить про розвиток діяльності підприємства швидкими темпами, але про помітне зниження фінансової самостійності підприємства.

2.2. Аналіз собівартості та рентабельності продукції ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Аналіз собівартості та рентабельності підприємства слід розпочати із проведення вертикального та горизонтального аналізу «Звіту про фінансові результати підприємства» у Додатку В.

Аналіз таблиці, що представлена у Додатку В показав, що витрати підприємства зменшилися на 4875,7 тис. грн, тобто на 50,96%. У розрізі статей витрат слідує, що найбільшу питому вагу займає собівартість, яка знизилася на 1967,8 тис. грн, тобто на 34,40%. Також зменшилися й інші операційні витрати підприємства на 2907,9 тис. грн, тобто на 75,57%.

Структура витрат підприємства представлена на рис. 2.6

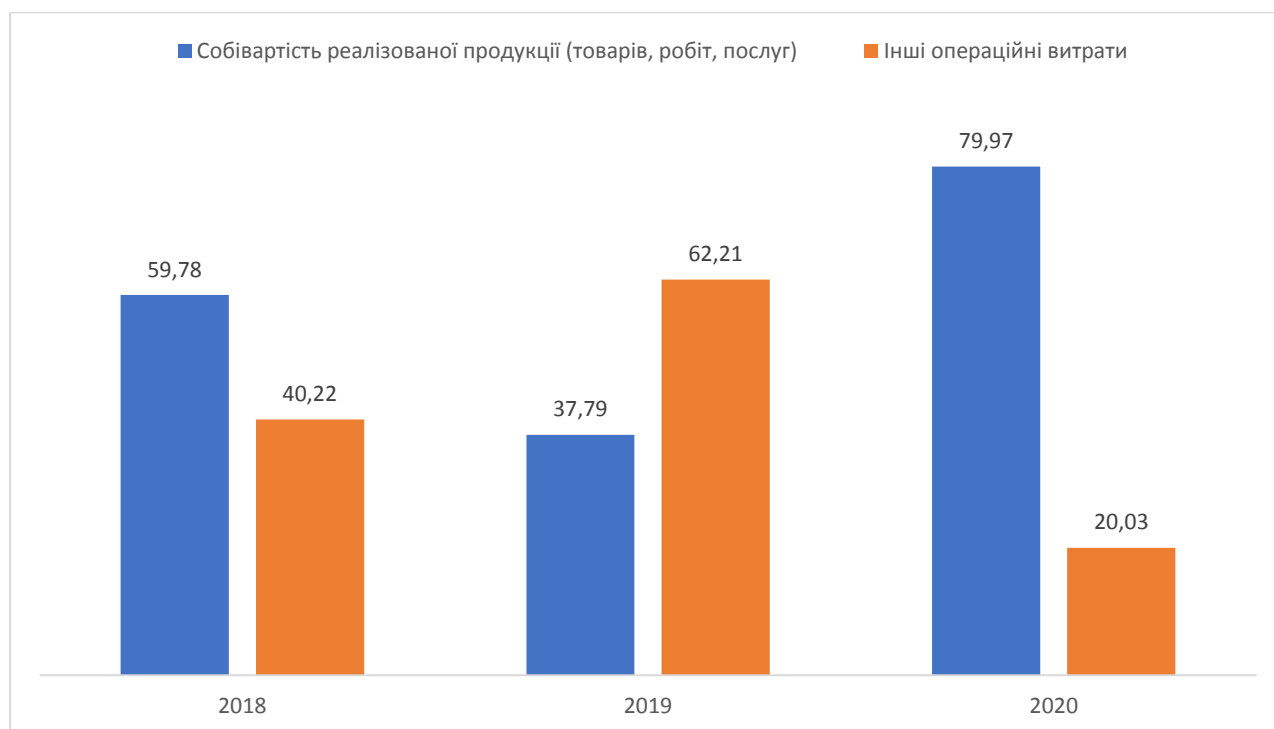

Рис. 2.6 Структура витрат ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки, %

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Отож, у витратах підприємства вагома роль відводиться собівартості реалізованої продукції підприємства, частка цих витрат складає 79,97%, що на 20,19% більше, ніж у 2018 році.

Загалом обсяг операційних витрат підприємства знизився, що спричинене можливим зменшенням на сировину.

Матеріаломісткість виробництва продукції є узагальнювальним вартісним показником, що характеризує витрати всіх видів матеріальних ресурсів на 1 грн. товарної продукції підприємства (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

**Аналіз показників матеріаломісткості продукції ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за
2018-2020 роки**

Показник	2018	2019	2020	Відхилення 2020 до 2018
Матеріальні витрати, тис. грн.	5720	2337,4	3752,2	-1967,80
Товарна продукція, тис. грн.	7819	5721,1	4167,5	-3651,50
Матеріаломісткість продукції, грн/грн.	0,73	0,41	0,90	0,17
Матеріаловіддача, грн/грн.	1,37	2,45	1,11	-0,26
Перевитрата (+) чи економія (-) матеріалів у результаті зміни матеріаломісткості, тис. грн (до 2018 року)	X	-3382,6	1414,8	X

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Підприємство функціонує ефективно, але динаміка є негативною, адже помітно зріс рівень матеріаломісткості підприємства – на 0,17 пункти; та знизився рівень матеріаловіддачі підприємства – на 0,26 пункти.

З метою максимізації обсягів фінансових ресурсів від потенційних інвесторів та забезпечення високого рівня прозорості та достовірності інвестування, підприємству потрібно провести комплексну оцінку рівня інвестиційної привабливості, що визначатиме й рівень конкурентоспроможності підприємства [85,86,87].

Для того, щоб визначити фактичний рівень інвестиційної привабливості підприємства доцільно скористатися комплексним чи інтегральним показником, який враховує результати оцінки за всіма сферами діяльності підприємства.

Тому за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» буде проведено розрахунок основних показників інтегральної оцінки фінансового стану підприємства, а на основі отриманих даних буде визначено рівень банкрутства, що і послугує результатом для комплексної оцінки рівня інвестиційної привабливості досліджуваного підприємства [95,96].

Безпосередній вплив на фінансовий стан підприємства та рівень його інвестиційної привабливості мають показники:

– Стану активів - відображають здатність підприємства здійснювати стабільну економічну діяльність. Для цього визначають рівень придатності, зносу, надходження, їх вибуття; зміна вартості активів та джерел їх формування в динаміці і структурі тощо [97].

– Платоспроможність – визначають забезпеченість поточних зобов'язань підприємства об'єктами платіжних засобів, розміщених в активах.

– Фінансової стійкості – характеризують рівень самофінансування і залежності підприємств від зовнішніх залучених фінансових ресурсів для формування активів, показує ефективність структури фінансових ресурсів, достатність та збалансовану зміну власного капіталу.

– Ділової активності – характеризують результативність використання ресурсів та обсяги господарської діяльності, показує рівень можливості підприємства нарощувати обсяги господарської діяльності [98].

– Ефективності господарської діяльності – показує співвідношення величини результативних і факторних ознак. За даною підсистемою показників оцінюють ефективність поточної діяльності господарюючих суб'єктів щодо рівня їх прибутковості [99].

– Ринкової активності – характеризують рівень та результативність інвестування коштів при формуванні власного капіталу підприємств. Підсистема показників забезпечує оцінку інвестиційної привабливості господарюючих систем та зміни їх економічного потенціалу.

У процесі відбору показників для кожного функціонального блоку було проаналізовано всю систему наявних інформаційних ресурсів, які могли б найбільш репрезентативно характеризувати рівень фінансового стану підприємства [100].

Для більш детального аналізу фінансового стану підприємства слід розглянути розрахункові коефіцієнти у динаміці на графіках (рис.2.7, 2.8, 2.9, 2.10).

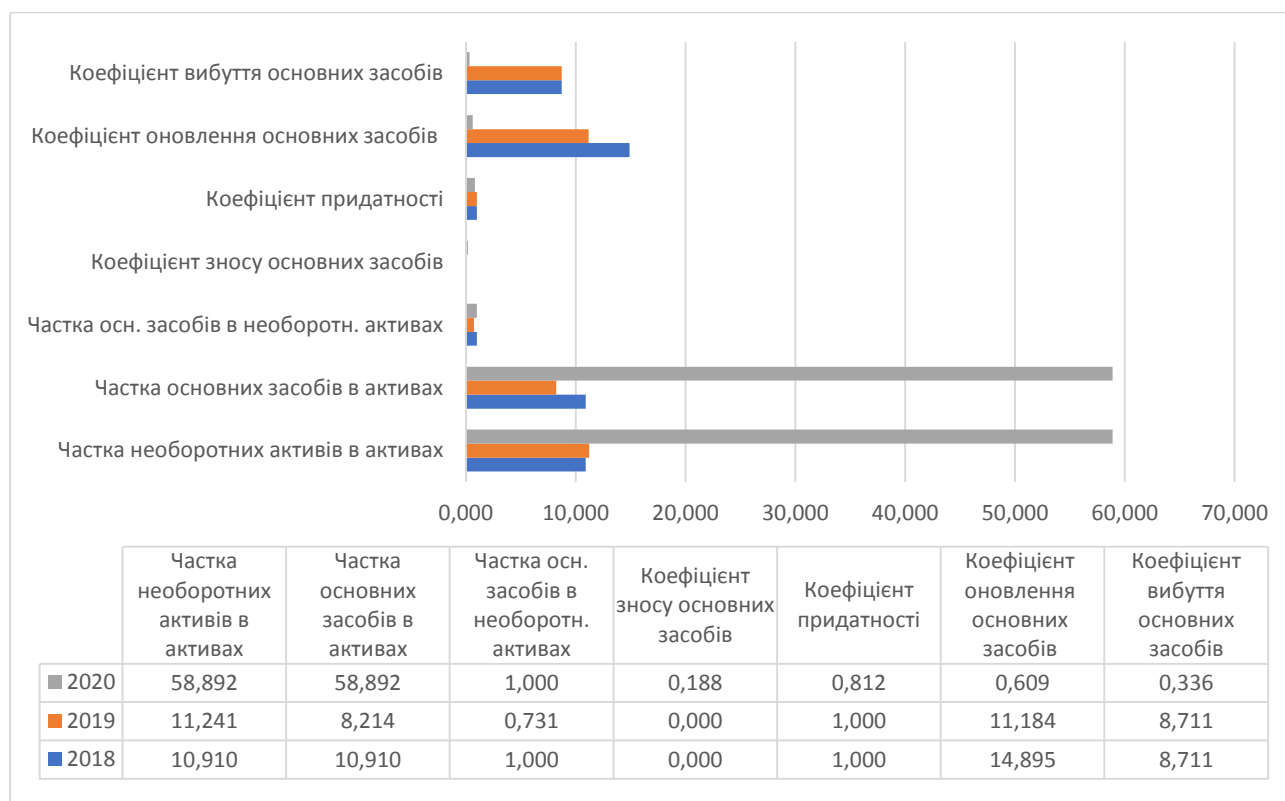

Рис. 2.7 Динаміка стану активів ТОВ «BTC СУВЕНІР» за 2018-2020 рр. для комплексної оцінки фінансового стану підприємства

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «BTC СУВЕНІР»

За рис. 2.7. видно, що помітно збільшилася частка необоротних активів в активах підприємства, за досліджуваній період на 70,78%. В свою чергу помітно зросла й частка основних засобів в активах підприємства, що становить 70,78%. Слід також відмітити, що придатність основних засобів скоротилася за досліджуваній період на 21,44%, що свідчить про їх фізичний та моральний знос. Таку ситуацію підтверджують й показники вибуття основних засобів, величина яких за досліджуваній період зросла на 4,75%.

Проте керівництво ТОВ «BTC СУВЕНІР» вирішує цю проблему шляхом оновлення основних засобів, про що говорить темп зміни коефіцієнта оновлення активів (зріс на 11,22% з 2019 року по 2018 рік).

Наступним кроком є оцінка рівня ліквідності та платоспроможності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 рр. (рис. 2.8). Платоспроможність підприємства є одним із визначальних показників, що впливає на рівень фінансової стійкості підприємства.

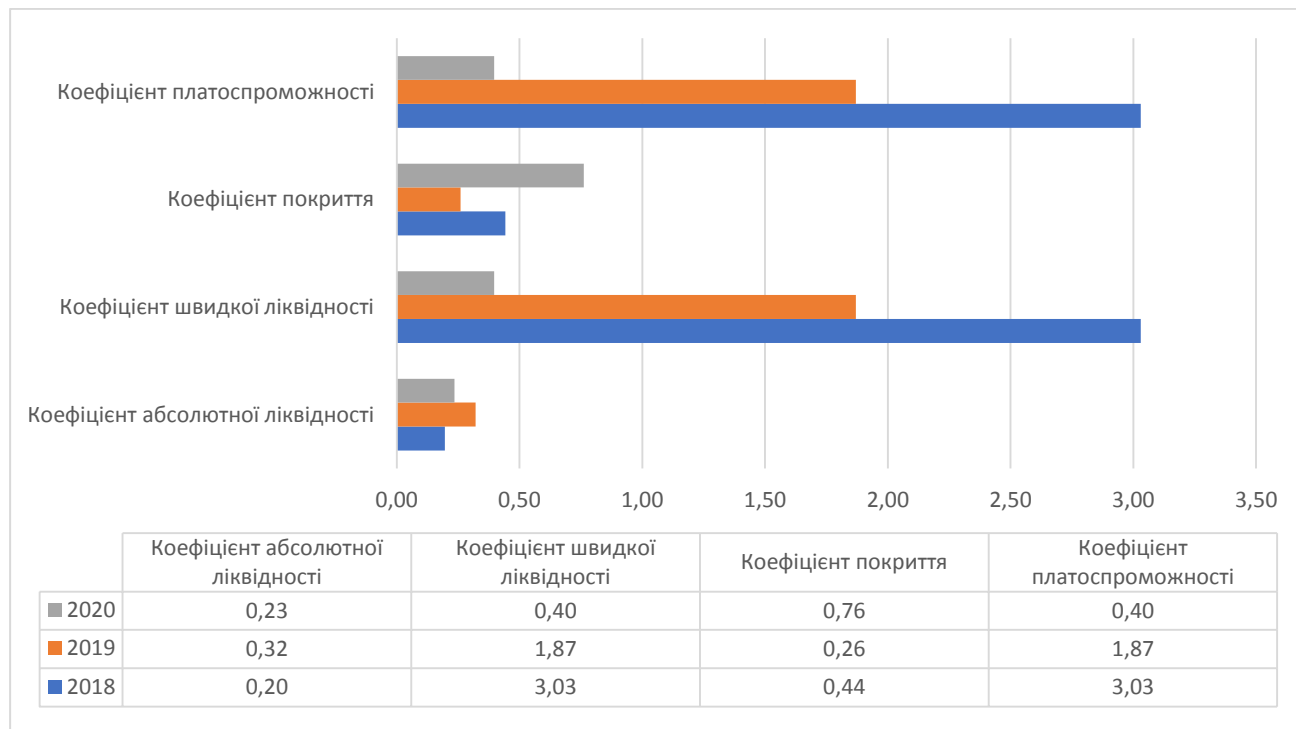

Рис. 2.8 Динаміка ліквідності та платоспроможності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 рр. для комплексної оцінки фінансового стану підприємства
*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

За даними табл. 2.6 можемо зробити висновок про те, що всі показники ліквідності та платоспроможності підприємства зросли за досліджуваний період. Але слід відмітити, що загальна платоспроможність підприємства зросла на 307,73%, що є позитивним, адже підприємство може розраховуватися за своїми поточними зобов'язаннями.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності має тенденцію до зростання протягом 3 років та дорівнює 0,36 у 2018 році. Коефіцієнт швидкої ліквідності зазнав значного стрибка з 2019 на 2020 рік, протягом 2020-2018 рр. є стабільним. Таким чином, платоспроможність та рівень ліквідності підприємства помітно знизився, що негативним чином відобразилося на рівні конкурентоспроможності підприємства.

Слід також дослідити рівень ділової активності досліджуваного підприємства (рис. 2.9).

Аналізуючи ділову активність ТОВ «ВТС СУВЕНІР», можемо сказати: ділова активність в загальному зросла за всіма показниками, окрім оборотності власного капіталу (зменшилася на 9,48% у порівнянні з 2019 роком), а також оборотності запасів (зменшилася на 41,3% у порівнянні з 2020 роком), що є негативним і свідчить про неефективне використання майна та ресурсів підприємства.

Ділова активність підприємства також є складовою для визначення його рівня конкурентоспроможності. У ТОВ «ВТС СУВЕНІР» рівень ділової активності помітно впав, що сприяло й зниженню фінансового стану підприємства на ринку.

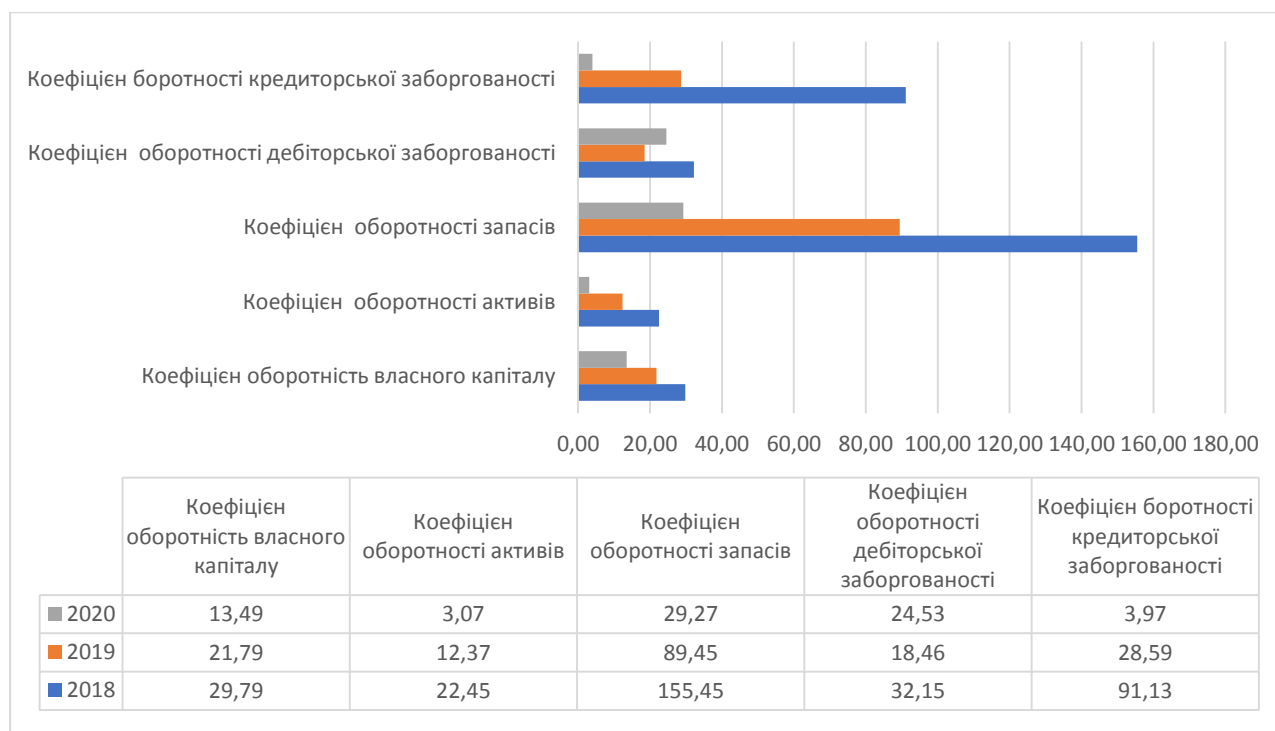

Рис. 2.9 Динаміка ділової активності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 рр.

для комплексної оцінки фінансового стану підприємства

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Слід також оцінити рівень ефективності господарської діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки (рис. 2.10).

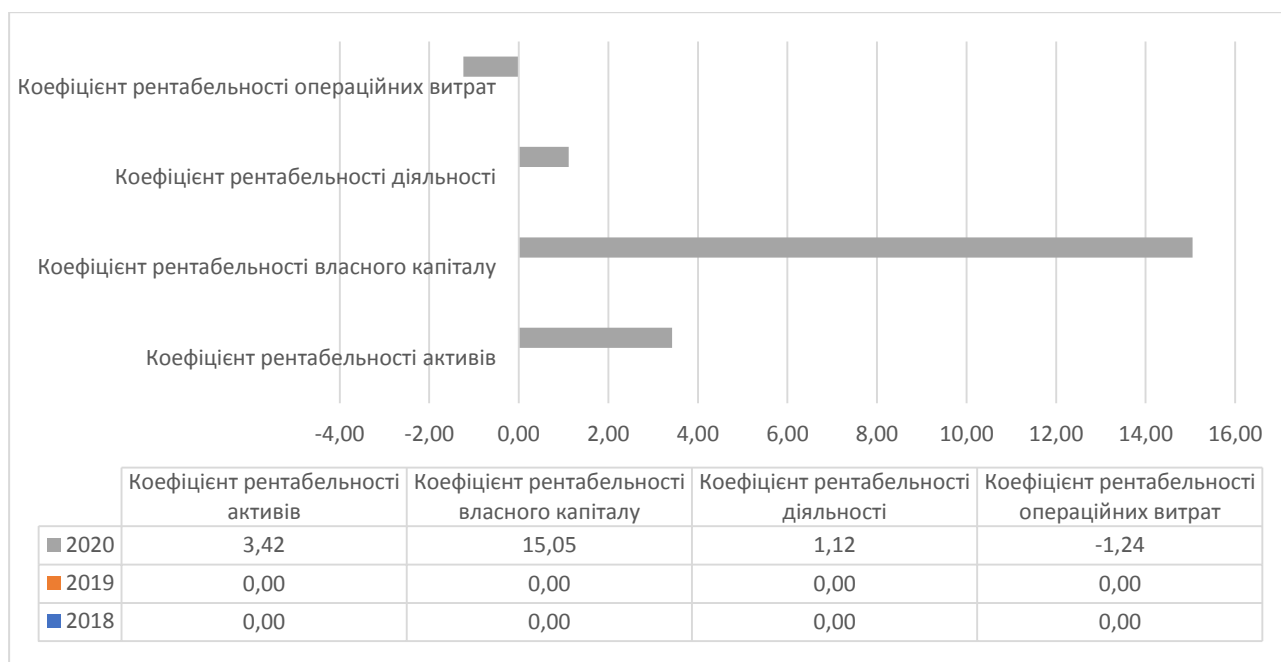

Рис. 2.10 Динаміка ефективності господарської діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 рр. для комплексної оцінки фінансового стану підприємства

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Як свідчать дані ефективність господарської діяльності найбільш явно проявляється через окупність витрат операційної діяльності, проте цей показник за період із 2018 р. по 2020 р. збільшився на 20,93%, що тягне за собою збільшення прибутку підприємства. Хоча загальний рівень рентабельності підприємства зростає, але динаміка за досліджуваний період була різною. Найбільшого свого значення показники досягли у 2018 році, саме в цей період підприємство отримало значний розмір чистого прибутку.

Ефективність господарської діяльності слугує індикатором успішності підприємства на ринку. Для ТОВ «ВТС СУВЕНІР» цей показник знизився у динаміці років, що стане негативним впливом на репутацію підприємства, а тому і на рівень його конкурентоспроможності.

Наступним кроком дослідження є визначення інтегральної оцінки рівня фінансового стану підприємства. Для цього слід розглянути наступну методику.

Для початку розрахунку інтегральної оцінки рівня фінансового становища підприємства слід прийняти до уваги нормовані (еталонні) показники (хе(н)) фінансового стану (2.1):

$$Y_{ij} = \frac{X_{ij}}{X_{e(n)}}, \quad (2.1)$$

де Y_{ij} - нормований і-й показник в j-й сукупності;

X_{ij} - значення і-го показника в j-й сукупності;

$X_{e(n)}$ - еталонні (нормативні) значення.

Розраховані нормовані показники підприємства для оцінки рівня фінансового становища наведені в табл. 2.5

Таблиця 2.5

Нормовані показники ТОВ «ВТС Сувенір» для оцінки рівня фінансового становища

Показник	№ п/п													
	Частка основних засобів в активах	Коефіцієнт зносу основних засобів	Коефіцієнт придатності	Коефіцієнт оновлення основних засобів	Коефіцієнт вибуття основних засобів	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	Коефіцієнт концентрації залученого капіталу	Коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу	Коефіцієнт фінансової залежності	Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Коефіцієнт швидкої ліквідності	Коефіцієнт покриття	Коефіцієнт платоспроможності	Частка основних засобів в активах
ТОВ «ВТС Сувенір»	58,89	0,19	0,81	0,61	0,34	0,23	0,77	3,40	4,40	0,23	0,40	0,76	0,40	0,15
Нормована (еталонна) величини	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	0,50	0,20	1,00	0,50	0,50	0,20	1,00	0,50
	№ п/п													

Продовження табл. 2.5

Показник	Коефіцієнт оборотності власного капіталу	Коефіцієнт оборотності активів	Коефіцієнт оборотності запасів	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості	Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості	Коефіцієнт рентабельності активів	Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	Коефіцієнт рентабельності діяльності	Коефіцієнт рентабельності операційних витрат
ТОВ «ВТС Сувенір»	0,70	0,03	0,29	0,25	0,04	0,03	0,15	0,01	-0,01
Нормована (еталонна) величини	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,10	0,07	0,05	0,03

*складено за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС Сувенір»

Для оцінки рівня фінансового становища підприємства кількісні ознаки інтегрального показника фінансового стану необхідно замінити якісними ознаками. Якісними критеріями оцінки можуть бути оптимістичний (активний), базовий (конкурентоспроможний), песимістичний (обмежувальний) та ризиковий сценарії розвитку господарюючих суб'єктів.

Стійкий фінансовий стан підприємства забезпечується за умови, що фактичні величини показників господарської діяльності досягають відповідних еталонних значень. Виходячи з цього, оцінку фінансового становища ТОВ «ВТС Сувенір» та фінансового стану підприємства можна подати на графіку в рис Г. 2.11.

За інтегральним показником фінансового стану ТОВ «ВТС Сувенір» можна визначити, що загальна якість фактичних величин показників краща порівняно з еталонним рівнем, оскільки фінансовий стан підприємства, за більш як 65% показників, оцінюється вище еталонного (18 із 29), серед цих показників досить виразно виділяються значення ефективності діяльності підприємства.

Тобто рівень фінансового становища ТОВ «ВТС Сувенір» є досить високим, тобто підприємство є привабливим для потенційних інвесторів. Інвестиційні ресурси можуть бути використані підприємством для розвитку інноваційної діяльності. Але також слід відмітити, що у той же час 11 показників, які мають значення нижче еталонного, характеризуються незначними розмірами негативного відхилення.

Для того, щоб врегулювати негативні відхилення, підприємству слід здійснити пошук внутрішніх резервів збільшення прибутковості виробництва. Цього можна досягти шляхом:

- підвищити обсяги випуску та реалізації продукції;
- знизити витрати на виробництво та реалізацію продукції;
- покращити якість продукції;
- підвищити продуктивність праці;
- дотримуватися найсуворішого режиму економії на всіх ділянках виробничо-господарської діяльності підприємства;
- використовувати вторинні ресурси;

Також важливим етопом у врегулюванні негативних відхилень є досягнення беззбиткової роботи за рахунок повного використання виробничих потужностей підприємства, формування більш якісної структури джерел фінансових ресурсів та їх розміщення в активах.

Таким чином, комплексна оцінка рівня фінансового становища ТОВ «ВТС Сувенір» показує, що рівень фінансового становища підприємства є середнім. Оскільки у динаміці років погіршується рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Така динаміка насторожує зовнішніх інвесторів.

Тому у розвитку своєї діяльності та у процесі запровадження інноваційного проекту ТОВ «ВТС Сувенір» не варто повністю орієнтуватися на зовнішні джерела фінансування. Слід також приймати до уваги й можливість фінансування за рахунок власних ресурсів. Також для оцінки фінансового становища для впровадження інновацій на ТОВ «ВТС Сувенір» необхідно визначити проблемні сторони діяльності підприємства та провести аналіз ефективності його роботи на ринку та формування найбільш ефективних стратегій трансформації варто провести SWOT-аналіз. SWOT аналіз підприємства дає чітке розуміння ситуації та вказує напрямок для розвитку. SWOT матриця завершує SWOT аналіз діяльності підприємства та допомагає зробити правильні висновки для створення стратегії розвитку бізнесу.

Тож проведення SWOT-аналізу за результатами діяльності ТОВ «ВТС Сувенір» дозволить визначити можливості та загрози, сильні та слабкі сторони діяльності (табл. 2.6).

Аналіз можливостей та загроз ТОВ «ВТС Сувенір»

Фактори	Важливість, балів B_i	Сприятлива зміна (можливість)		Несприятлива зміна (загроза)	
		Імовірність, P_{i^3}	$P_{i^3}^*$ B_i	Імовірність, P_{i^3}	$P_{i^3}^*$ B_i
Нестабільна економічна ситуація в країні	8	0,2	1,6	0,8	6,4
Значні темпи інфляції	2	0,3	0,6	0,7	1,4
Поява нових стандартів якості	3	0,4	1,2	0,6	1,8
Вихід на нові ринки	4	0,6	2,4	0,4	1,6
Використання нових інноваційних технологій	5	0,8	4	0,2	1
Поглиблене використання інформаційних технологій в бізнесі	4	0,5	2	0,5	2
Підвищення цін на сировину	6	0,3	1,8	0,7	4,2
Низькі бар'єри виходу на ринок для потенційних конкурентів	3	0,2	0,6	0,8	2,4
Високі ставки на кредити та обмеженість доступу до них	4	0,1	0,4	0,9	3,6
Інтенсифікація виробництва	8	0,2	1,6	0,8	6,4
Урівноважений фінансовий стан	3	0,4	1,2	0,6	1,8
Всього:			17,4		32,6

*складено автором на основі виробничих даних ТОВ «ВТС Сувенір»

Отож, за даними табл. 2.9 виходить, що у підприємства більший вплив мають загрози, ніж можливості ($32,6 > 17,4$). Тому при плануванні подальших стратегічних дій, підприємство повинно оцінювати ситуацію, враховуючи несприятливі загрози.

Особливо, варто враховувати те, що підприємство ТОВ «ВТС Сувенір» залежить від ціноутворення на ресурсному ринку та від розробки нових стандартів якості продукції, що виробляється.

Наступним етапом є оцінка сильних та слабких сторін ТОВ «ВТС Сувенір» (табл. 2.7).

Таблиця 2.7

Аналіз сильних та слабких сторін ТОВ «ВТС Сувенір»

Фактори	Важли- вість, балів B_i	Сприятлива зміна (сила)		Несприятлива зміна (слабкість)	
		Імовір- ність, P_{i^3}	$P_{i^3}^*$ B_i	Імовір- ність, P_{ζ^3}	$P_{\zeta^3}^*$ B_i
Зростання прибутку протягом 2018-2020 рр	7	0,8	5,6	0,2	1,4
Популярність на ринку	8	0,8	6,4	0,3	2,4
Висока якість продукції	6	0,7	4,2	0,2	1,2
Збільшення операційного прибутку підприємства	4	0,6	2,4	0,1	0,4
Широкий асортимент товарів	6	0,7	4,2	0,3	1,8
Ефективна маркетингова діяльність	5	0,8	4	0,1	0,5
Сучасна технологія виробництва	7	0,9	6,3	0,2	1,4
Налагоджена діяльність	5	0,4	2	0,1	0,5
Знос основних засобів	8	0,1	0,8	0,8	6,4
Висока собівартість продукції	8	0,2	1,6	0,8	6,4
Існування посередників	4	0,1	0,4	0,5	2
Існування конкурентів	6	0,2	1,2	0,7	4,2
Всього:			39,1		28,6

*складено автором на основі виробничих даних ТОВ «ВТС Сувенір»

Отож, дані таблиці 2.7 вказують на те, що ТОВ «ВТС Сувенір» має більше сильних сторін, аніж слабких. Перевагами діяльності підприємства є зростання прибутку протягом 2018-2020 рр, популярність на ринку, висока якість продукції, широкий асортимент товарів, ефективна маркетингова діяльність, сучасна технологія виробництва, що і формують сильні сторони діяльності підприємства.

Але є і слабкості: знос основних засобів, висока собівартість продукції, існування посередників, існування конкурентів, налагоджена діяльність.

Для комплексного отримання результатів варто скласти повну матрицю SWOT-аналізу. Тому було скомбіновано можливості та загрози, сили та слабкості підприємства у заключній матриці SWOT-аналізу ТОВ «ВТС Сувенір» (табл. 2.8).

Таблиця 2.8

Заклучна матриця SWOT-аналізу для ТОВ «ВТС Сувенір»

	<p>Можливості (О)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вихід на нові ринки - Використання нових інноваційних технологій - Поглиблене використання інформаційних технологій в бізнесі - Інтенсифікація виробництва - Урівноважений фінансовий стан 	<p>Загрози (Т)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Нестабільна економічна ситуація в країні - Значні темпи інфляції - Поява нових стандартів якості - Підвищення цін на сировину - Низькі бар'єри виходу на ринок для потенційних конкурентів - Високі ставки на кредити та обмеженість доступу до них
<p>Сили (S)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Зростання прибутку протягом 2018-2020 рр - Популярність на ринку - Висока якість продукції - Збільшення операційного прибутку підприємства - Широкий асортимент товарів - Ефективна маркетингова діяльність <ul style="list-style-type: none"> - Наявність кваліфікованих трудових ресурсів - Налагоджена діяльність 	<p>Поле SO</p> <p>Стратегія застосування ресурсозберігаючих чи переробних технологій</p>	<p>Поле ST</p> <p>Стратегія виходу на нові ринки або розширення мережі збуту на вже існуючих ринках збуту</p>

<p>Слабкості (W)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Знос основних засобів; - Висока собівартість продукції - Існування посередників - Існування конкурентів - Відсутність інноваційних технологій 	<p>Стратегія застосування інноваційних технологій діяльності</p>	<p>Стратегія залучення міжнародних інвестиційних ресурсів</p>
---	--	---

*складено автором на основі виробничих даних ТОВ «ВТС Сувенір»

Проведений аналіз показав, що підприємство має більше загроз, ніж можливостей, але більше сил, ніж слабкостей.

1. За таблицею 2.8, врахувавши можливості підприємства та його основні сили (поле SO), доцільною стратегією розвитку може стати стратегія застосування ресурсозберігаючих чи переробних технологій. За таких обставин підприємство зможе скористатися можливістю застосування інноваційних технологій та фактом зростання прибутку, який і стане основним джерелом фінансування даної стратегії.

Поле ST - стратегія виходу на нові ринки або розширення мережі збуту на вже існуючих ринках збуту є можливим варіантом розвитку за комбінації наявного асортименту товарів, ефективною маркетинговою діяльністю та низьких бар'єрах виходу на ринок для потенційних конкурентів. Дана стратегія зможе збільшити силу конкурентоспроможності підприємства [81,82].

За можливостей підприємства та його слабкостей доцільним варіантом розвитку може стати стратегія застосування інноваційних технологій. Так, стратегія розвитку організації передбачає забезпечення сталих темпів її зростання та функціонування в перспективі і ґрунтується на використанні науково-технічних досягнень у сфері техніки, організації, технології, управлінні, тобто на

комплексі інновацій. Стратегія нововведень передбачає об'єднання цілей технічної політики та політики капіталовкладень і спрямована на впровадження нових технологій і видів продукції, послуг. Тому використання такої стратегії допоможе відновити ефективність основних засобів та зменшити собівартість виробленої продукції.

Стратегія залучення міжнародних інвестицій – варіант, при якому підприємство матиме змогу розвиватися за рахунок залучених ресурсів [35].

Отож, дослідження показали, що підприємству необхідно приділити більше уваги питанням стратегічного планування, удосконалювати комунікаційну політику з метою підвищення його фінансового потенціалу й платоспроможності.

Адже, сучасному підприємству в умовах реальної конкуренції повинно бути притаманне лідерство та високий професіоналізм. Наполегливість у реалізації інноваційної стратегії має на увазі свідоме прагнення вищого керівництва направляти ресурси й енергію організації на досягнення лідируючих позицій на визначеному сегменті ринку та задоволення споживачів продукцією, що виготовляється. А також, завоювання нових клієнтів та розширення виробничих потужностей.

2.3. Аналіз перспективного асортиментного ряду для розширення виробництва на підприємстві ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Ефективність товарної політики підприємства безпосередньо залежить від якості обґрунтування маркетингових рішень щодо асортименту продукції, організації сервісного обслуговування, брендингу та пакування (основних складових товарної політики). Саме тому питання планування та оптимізації асортименту продукції не втрачають своєї актуальності й зараз, у сучасних умовах господарювання. Одним із найбільш значущих завдань при плануванні раціонального асортименту є визначення перспективних для підприємства асортиментних груп продукції. У зв'язку з цим виникає потреба в розширенні застосування методичних підходів для обґрунтування асортименту продукції та впровадження й використання сучасних технологій для зростання потенціалу підприємства.

Головною метою при формуванні нового перспективного асортиментного ряду є визначення набору товарів, найбільш бажаних для сегментів споживачів, на які орієнтована компанія [31].

Основні цілі асортиментної політики [32]:

- збільшення обсягів реалізації товарів за рахунок оптимізації структури асортименту;
- досягнення конкурентної переваги за рахунок більш привабливого асортименту;
- залучення нових споживачів та вихід на нові сегменти ринку. Формування асортименту – це сукупність дій, щодо генерації товарів, які задовольняють потреби споживачів, і дозволяють досягати цілей підприємства.

Нові товари в асортименті забезпечать досліджуваному підприємству:

- збільшення прибутку;
- розширення збуту;
- мінімізація залежності від реалізації одного типу продукції;

– зменшення ризиків.

Варто зазначити, що компанія «ВТС СУВЕНІР» зацікавлена у розширенні асортиментного ряду позицією вироблення покриття для меблевої фурнітури, та впровадження нових технологій: станок для УФ-друку, станок для вироблення виробів з чорного нікелю та 3Д принтер з метою мінімізації ризиків, збільшення завантаженості виробничих ресурсів та кількісному збільшенню проданих товарів, і як наслідок збільшення прибутку [61].

Тому, у таблиці 2.9 зазначено яке обладнання та(або) технології потрібно закупити, для того, щоб виготовляти нову продукцію.

Таблиця 2.9

Перелік перспективного асортиментного ряду та технологій

Нове обладнання/нові технології	Види виробництва нової продукції та її найменування	Попит на продукцію та ніші застосування
Верстат для гальванічного покриття металів (технологія покриття чорний нікель для виробів з нікелю, міді, цинку, срібла та золота)	<ul style="list-style-type: none"> - Нагородна продукція з покриттям чорний нікель - Корпоративна продукція з покриттям чорний нікель - Хромування меблевої фурнітури 	Достатній попит на дану продукцію, адже продукція найменуванням медалі та значки є найпопулярнішими позиціями на замовлення серед корпоративних клієнтів.
Технологія УФ-друку	<ul style="list-style-type: none"> - Нанесення зображення на дзеркалі, склі, метали, папері, акрилі та дереві - Нанесення зображення на широкоформатні поверхні 	Головними нішами застосування УФ-технологій в Україні на сьогодні є високоякісна POP/POS-реклама, інтер'єрний, зовнішній друк, друк наклейок на транспорт, малотиражні упаковки, графіка для виставкових стендів і т.д.

3D-принтер	<ul style="list-style-type: none"> - Прототипування будь-яких виробів; - Дрібносерійне виробництво; - Ремонт і відновлення пошкоджених деталей - Виробництво функціональних моделей і готових компонентів; - Дизайнерські вироби - Виготовлення ювелірних прикрас - Сервісне обслуговування продукції - Виготовлення майстер-моделей для виробництва медалей 	<p>3D-принтер може замінити майже всі позиції виробів, крім медалей, які емалюються вручну.</p> <p>Впровадження й застосування даної технології дозволить кардинально розширити асортиментний ряд та виготовляти індивідуальні вироби в короткі строки, та з можливістю ремонту або ж відновлення пошкоджених деталей.</p>
------------	--	--

*складено автором

Отже, впровадження нових технологій та розширення асортиментного ряду призведе до збільшення виробничих потужностей та скорочення робочої сили, що водночас врівноважить прибутки від реалізованої продукції та витрати на оплату праці працівників [62,63].

Підприємству необхідно здійснити концентричну горизонтальну диверсифікацію, тобто пройти процес освоєння нового виробництва товару, який не вироблявся раніше, на наявних виробничих потужностях [88,89]. Компанія обирає стратегію при збільшенні товарного асортименту нарощування вниз. Це означає, що підприємство при розширенні товарного асортименту орієнтується на рух з високих цінових сегментів у більш низькі [37].

Висновки до розділу 2

Було надано детальний опис досліджуваного підприємства, проаналізовано внутрішнє середовище компанії а саме: виробничу структуру, внутрішні та зовнішні бізнес-процеси. Провівши аналіз внутрішнього середовища товариства з обмеженою відповідальністю «ВТС СУВЕНІР», були виявлені сильні та слабкі сторони. Отже, до сильних сторін компанії було віднесено популярність на ринку, висока якість продукції, широкий асортимент товарів, ефективна маркетингова діяльність, наявність прогресивних інформаційних ресурсів, фактор наявності кваліфікованих трудових ресурсів. До слабких сторін підприємства віднесено: знос основних засобів, висока собівартість продукції, існування посередників та конкурентів, відсутність інноваційних технологій, недостатній рівень інвестування в компанію.

Отже, впровадження нових технологій та розширення асортиментного ряду продукції призведе до збільшення виробничих потужностей та скорочення робочої сили, що водночас врівноважить прибутки від реалізованої продукції та витрати на оплату праці працівників [64,65].

Була проведена комплексна оцінка рівня фінансового становища ТОВ «ВТС Сувенір», яка показує, що рівень фінансового становища підприємства є середнім. Оскільки у динаміці років погіршується рівень фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Така динаміка насторожує зовнішніх інвесторів.

Тому можна дійти висновку, що у розвитку своєї діяльності та у процесі запровадження інноваційного проекту підприємству ТОВ «ВТС Сувенір» не варто повністю орієнтуватися на зовнішні джерела фінансування. Слід також приймати до уваги й можливість фінансування за рахунок власних ресурсів [66].

РОЗДІЛ 3. ПРОПОЗИЦІЇ ЩОДО ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТОВ «ВТС СУВЕНІР» ЗА РАХУНОК ТЕХНОЛОГІЧНИХ ІННОВАЦІЙ

3.1. Основні заходи з впровадження нових технологій на підприємстві ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

У даній дипломній роботі пропонується використання новітніх технологій та сучасного обладнання – таких як: верстат для гальванічного покриття металів, УФ-друк та 3Д-принтер.

Визначимо ряд переваг та недоліків при застосуванні верстату для гальванічного покриття металів. Запропонований верстат має ряд переваг на противагу альтернативним способам чорніння сталі (наприклад, зануренням розпечених сталевих деталей в суміші, що містять масло), серед них можна виділити наступні: обробка в спеціальних розчинах і реагентах забезпечує підвищену зносостійкість за рахунок формування захисного шару оптимальної товщини з відмінними антикорозійними властивостями, міцністю і стійкістю до стирання. У процесі хімічного оксидування габаритні розміри металевих виробів не змінюються, що дуже важливо з точки зору підвищення поверхневої міцності і захисту від корозії прецизійних деталей, виготовлених з високими вимогами по точності виготовлення і допускам. Завдяки гальванічній установці ТОВ «ВТС СУВЕНІР» зможе розширити свої технологічні процеси на підприємстві, перелік яких наведено в табл. 3.1

Таблиця 3.1

Технологічні процеси гальванічного покриття металів

Технологічний процес	Матеріал	Максимальні габарити (мм x мм)
Оксидування	Алюміній і його сплави	500 x 1000
Нікелювання	Мідь Мідні сплави Мідні сплави	300 x 200
Хромування	Мідь Мідні сплави Сталі вуглецеві	600 x 500

Продовження табл. 3.1

Міднення	Сталі вуглецеві	300 x 350
Цинкування	Сталі вуглецеві	500 x 1900
Кадміювання	Сталі вуглецеві	300 x 350
Нанесення сплаву О-Ві	Мідь	300 x 350
Гаряче луження припоєм О-С	Мідні сплави Сталі вуглецеві	
Електрополірування	Сталі нержавіючі	300 x 200
Хімічне пасивування		
Сріблення	Мідні сплави	200 x 300
Хімічне оксидування (воронування)	Сталі вуглецеві	350 x 600

*складено автором

Отже, завдяки наявності різних технологічних процесів хімічної обробки деталей, виробничі потужності підприємства та асортиментний ряд продукції будуть значно розширюватися.

Технологія гальванічного покриття також має ряд суттєвих недоліків:

- Розмір і форма оброблюваних виробів обмежені габаритами ємності, в яких протікає процес гальванічного покриття, що унеможлиблює обробку виробів великого розміру.
- Технологічний процес гальванічного покриття може бути організований строго стаціонарно, отже, металеві вироби, які не підлягають демонтажу, не можуть піддатися обробці.

УФ друк впевнено можна назвати одним з найсучасніших, надійних і універсальних видів друку. Стандартні матеріали, придатні для УФ-друку є: текстиль, шкіра, полотно, дверне полотно, композит, сталь, дерево, керамічна плитка, скло, метал.

Завдяки використанню УФ-принтера Mimaki UJF-3042mkII ТОВ «ВТС СУВЕНІР» зможе запропонувати власний комплекс послуг з виготовлення оригінальної поліграфічної (наприклад, календарі з шапкою зі шпону або підставкою з акрилу) та рекламно-сувенірної продукції з використанням переваг УФ -друку і лазерного гравірування. УФ друк на дереві дозволяє унікалізувати

будь-яку дерев'яну поверхню, перетворити її та зробити елементи декору яскравими і цікавими.

Особливість даної методики друку в її стійкості, насиченості і безпечності. Якщо використовувати УФ друк на дереві, то фарба тримається дуже довго на поверхні і додатково виконує захисну функцію, що збільшує термін служби фурнітури.

Друк зображень на скляній поверхні був технологічно складним завданням раніше. УФ друк на склі – вирішив всі проблеми з нанесенням зображень на скляні поверхні. Тепер не існує ніяких складнощів з друком високоточного і якісного зображення на скляних поверхнях. УФ друк на склі став проривом у сфері дизайну та реклами. УФ принтер дозволить створювати унікальні декорації, вишукані дизайнерські рішення, неймовірні рекламні вивіски, наносити інтер'єрний та зовнішній друк, друкувати наклейки на транспорт, наносити логотип на малотиражні упаковки, створювати графіку для виставкових стендів і т.д.

Уже сьогодні застосування технології 3Д друку є надзвичайно широке і не припиняє розширюватися. Безумовно, в майбутньому нас очікує масштабне поширення адитивних методик, але практичне застосування 3Д друку доступно кожному вже сьогодні.

3Д-друк дає можливість виготовляти майстер-моделі для виготовлення ливарних форм на основі CAD-файлів. Час створення майстер-моделі на 3Д-принтері займає набагато менше часу ніж виробництво зразка для лиття традиційними способами. 3Д-обладнання дає можливість розробляти вироби з геометрією, неможливою для виробництва традиційними методами.

Також, 3Д-принтер можна використовувати для сервісного обслуговування та виготовлення сувенірної продукції, та для створення унікальних візерунків та нанесення дрібних елементів. Таким чином, виникне можливість скоротити час на виробництво та оздоблення кожного виду товару та забезпечувати їх якісними і точними деталями, адже на 3-Д принтері можна виготовляти окремі елементи нагородної, сувенірної та корпоративної атрибутики. Така політика дозволить

збільшити кількість виготовлених виробів, та скоротити час їх виробництва, а тому і стане шляхом до примноження прибутків підприємства.

Варто визначити переваги використання 3Д технологій.

Якщо говорити про порівняння з традиційними технологіями виробництва, такими як лиття, фрезерування, штампування, лазерне гравіювання, слід виділити наступні категорії відмінностей:

- Швидкість виробництва - вказує на витрачений час, від моделювання та до постобробки деталей;
- Вартість виробництва - фінансові витрати на виробництво кожної конкретної деталі;
- Якість продукції - свідчить про точність виробництва щодо її відповідності підсумкового продукту до постобробки.
- Точність копій - вказує на рівень ідентичності вироблених копій одного і того ж виробу.
- Гнучкість виробництва - витрати часу і фінансів на перехід до виготовлення нового продукту або внесення змін в дизайн, вже запущеного у виробництво;
- Доступність - необхідність у фінансових витратах для придбання виробничих потужностей різного рівня складності.
- Швидкість 3Д-друку, при виробництві прототипів і одиничних виробів, набагато перевершує терміни запуску у виробництво аналогічної деталі методами лиття та штампування, в порівнянні з фрезеруванням на верстатах числового програмного управління [33].

Також позитивною відмінністю 3Д-принтера є те, що даний пристрій може надрукувати кілька деталей за той же час, коли фрезерний верстат робитиме лише одну.

Вартість виробництва одиничних і дрібносерійних виробів 3Д-печаткою також перевершує традиційні методи, такі як лиття, штампування, так як не вимагає дорогої оснастки (ливарних і штампувальних форм), а також переобладнання виробничої лінії.

У порівнянні з виготовленням на фрезерних верстатах з числового програмного управління, 3Д-друк має значну перевагу за вартістю.

Якість традиційної продукції, що випускається литтям, штампуванням, травленням і фрезеруванням порівняно з кращими зразками 3Д-друку є більш високою – що є недоліком новітнього пристрою.

Але це стосується тільки традиційних простих форм виготовлення сувенірної продукції, адже зі створенням більш складних геометричних і конструктивних об'єктів 3Д-друк справляється набагато краще. Унікальною перевагою 3Д-принтеру є те, що з його допомогою можна надрукувати повноцінну деталь, не використовуючи інші стадії виробництва (додаткову обробку, шліфування, висушування тощо, що сильно здорожує, ускладнює і збільшує терміни виготовлення виробу) [37].

Ще однією перевагою новітньої технології є можливість простежити за нанесенням кожного окремого шару, а іноді і виявити й виправити помилки друку в реальному часі, адже коли деталі друкуються послідовно - це дозволяє істотно скоротити відсоток дефектних виробів і втрати сировини.

Наступна перевага 3Д-принтерів полягає в здатності надрукувати практично все, що може поміститися в обсязі його області друку. Інші ж виробничі процеси (крім фрезерування) вимагають виготовлення нового інструменту, прес-форми або матриці для створення нового або зміни дизайну існуючого продукту.

Але є й певні недоліки використання 3Д принтерів:

- обмеженість габаритних показників друкованих виробів для більшості моделей принтерів (вже існують 3Д-принтери з камерою друку розміром в куб з ребром в 1м і більше, але їх вартість набагато вище звичайних);
- мало розвинений ринок праці фахівців в даній області, за умови що промисловий 3Д-друк вимагає високої кваліфікації (дана проблема поступово вирішується – адже існує багато закладів, які готують відповідних фахівців)

3.2. Розрахунки економічних показників в діяльності ТОВ «ВТС СУВЕНІР» після впровадження сучасного обладнання

Оскільки, для ТОВ «ВТС Сувенір» використання 3Д принтерів планується перш за все для прискореного виготовлення деталей та запуску нових видів товарів, то обмежена можливість 3Д принтеру друкувати невеликі деталі, є прийнятною для досліджуваного підприємства. А відсутність спеціальних фахівців у цій області на підприємстві– потребує лише додаткових витрат на їх навчання чи оплату праці [67].

Отже, слід проаналізувати витрати, які підприємство понесе на реалізацію запропонованих технологій.

Варто відмітити, що для реалізації даного проекту ТОВ «ВТС Сувенір» планує закупити принтери із технологією CLIP, від фірми «Carbon 3D».

1) Спершу оцінимо ефективність впровадження обладнання 3Д-принтеру «Carbon 3D», вартістю 115 000 грн для ТОВ «ВТС Сувенір».

Запуск нового обладнання на принтері «Carbon 3D» дозволить запуснути виробництво деталей за такими напрямками:

1. медалі, значки та брелоки;
2. таблички та шильди;
3. сувенірна продукція;
4. ювелірні вироби;
5. індивідуальна продукція.

Розглянемо прогнозовані щорічні обсяги виробництва і реалізації по підприємству. Для цього надамо структуру реалізованих обсягів за видами товарів у % на 2020 рік (рис. 3.1.).

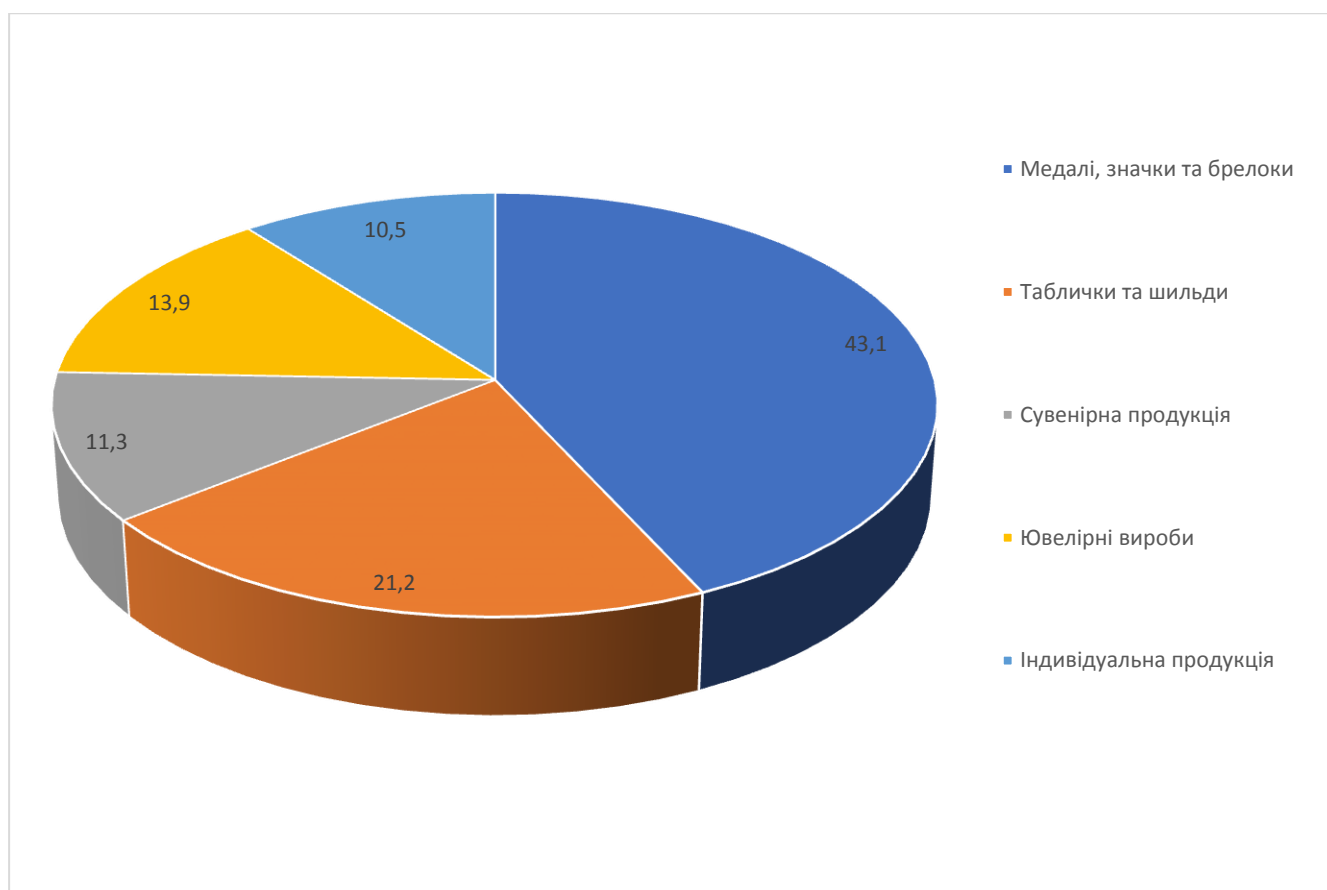

Рис. 3.1. Структура реалізованих обсягів товарів у % на 2020 рік

*складено автором

З огляду на це, слід з'ясувати яку частку в даному показнику складає кожен вид товарів (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Частка продукції, що вироблятиметься на обладнанні Carbon 3D в загальному обсязі виробництва у плановому 2021 році

Найменування продукції	Частка в загальному обсязі, %	Вартісний показник обсягу реалізації, тис. грн.
Медалі, значки та брелоки	43,1	170,67
Таблички та шильди	21,2	111,90
Сувенірна продукція	11,3	84,53
Ювелірні вироби	13,9	90,97

*складено автором

Далі з'ясуємо кількість реалізованих товарів у штуках на плановий 2021 рік (табл. 3.3).

Обсяги реалізованих товарів у штуках на 2021 рік, виробленого на обладнанні «Carbon 3D»

Найменування продукції	Вартісний показник обсягу реалізації, тис. грн. / Оптова ціна за 1 штуку грн.	Кількість реалізованих товарів у штуках за рік
Медалі, значки та брелоки	170,67/112,7	151 433
Таблички та шильди	84,53/27,8	304 058
Сувенірна продукція	90,97/33,6	270 739
Ювелірні вироби	111,90/136,8	81 797

*складено автором

Далі розрахуємо річну вартість випуску продукції на обладнанні «Carbon 3D» (табл. 3.4).

За основу візьмемо показники 2020 р. збільшені на 25% через впровадження інноваційного обладнання «Carbon 3D».

Річна вартість випуску продукції на обладнанні «Carbon 3D»

Найменування продукції	Прогнозована кількість реалізації, шт	Оптова ціна 1 шт без ПДВ, грн.	Вартість випуску без ПДВ, тис. грн.
Медалі, значки та брелоки	38007	27,8	1056,02
Таблички та шильди	33842	33,6	1137,05
Сувенірна продукція	10224	136,8	1398,4
Ювелірні вироби	18929	112,7	2133,25
Загальна вартість випуску без ПДВ, тис. грн.		5725,73	

*складено автором

Отже, дохід від впровадження інноваційного обладнання «Carbon 3D» буде складати 5725,73 тис. грн.

Далі проведемо розрахунок виробничих витрат. У складі поточних витрат проекту виділяються і обґрунтовуються: сировина; енергоресурси; витрати на оплату праці; загальновиробничі витрати, в тому числі амортизація та загальногосподарські витрати.

У розрахунку поточних витрат за проектом виникають додаткові змінні витрати на одиницю продукції і приріст постійних витрат, пов'язаних з реалізацією проекту.

Розробимо прогноз витрат на сировину (табл. 3.5). Витрати розраховано при безперервному процесі виробництва на весь випуск даного асортименту продукції.

Таблиця 3.5

Прогноз витрат на сировину на 2021 рік

Найменування продукції	Витрата, кг	Ціна за одиницю без ПДВ, грн.	Вартість, грн. без НДС
Алюмінієва катанка	8679	23,91	207514,9
Мідна жила	501	42,39	21237,39
Пластикат	1327	9,87	13097,49
Сталева жила	654	10,77	7043,58
Сталева катанка	5390	5,04	27165,6
Солі цинку для електрохімічних реакцій	7	18,73	131,11
Захисний покрив типу Шв	190	15,09	2867,1
Сталева стрічка	625	8,95	5593,75
Всього	17373	134,76	284 614,698

*складено автором

Отже, витрати на сировину складуть 284 614,698 грн.

Наступним кроком розраховуємо вартість енергоресурсів для виробничих потреб (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

Прогноз витрат на енергоресурси на 2021 рік

Найменування виду енергії	Витрата	Ціна за одиницю без ПДВ, грн.	Вартість, грн. без НДС
Електроенергія, тис. КВт/год	4098	0,14	573,72
Вода, м ³	6500	2,18	14170
Тепло, г/кал	197	1 521,21	299 678,37
Всього		314 422,09	

*складено автором

Отже, витрати на енергоресурси складуть 314 422,09 грн.

Далі розрахуємо фонд оплати праці на ділянці «запуск та контроль принту» у відділ виробництва товарів на принтері «Carbon 3D» (змінну заробітну плату) (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

Фонд оплати праці на ділянці «запуск та контроль принту» у відділ виробництва продукції на принтері «Carbon 3D»

Найменування продукції	Заробітна плата за 1 шт товарів, грн.	Річний випуск продукції, шт	Річна заробітна плата, грн.
Медалі, значки та брелоки	0,32	304058,27	97298,65
Таблички та шильди	0,4	270739,29	108295,7
Сувенірна продукція	1,17	81797,66	95703,26
Ювелірні вироби	0,58	151433,9	87831,66
Всього		389 129,3	

*складено автором

Отже, заробітна плата за проектом складе 389 129,3 грн.

Амортизаційні відрахування становитимуть 17 250 грн щороку.

Таким чином, можемо порахувати затрати на 1 рік експлуатації обладнання у виробництві.

Загальні витрати = 284 614,698 + 314 422,09 + 389 129,3 + 17 250 + 1 094 238 = 2 099 654,08грн.

Тоді прибуток ТОВ «ВТС Сувенір» складе:

Прибуток = 5 725,73 – 2 099,65 = 3 626,08 грн.

Розробимо загальну структуру витрат на впровадження обладнання «Carbon 3D» у виробництво (табл. 3.8).

Таблиця 3.8

Загальна структура витрат на впровадження обладнання «Carbon 3D» у виробництво

Категорія витрат	Прогнозована сума, тис.грн./рік
Річна вартість випуску продукції	5725,73
Витрати на сировину	284,614698
Витрати на енергоресурси	3596,8434
Фонд оплати праці	389,1293
Амортизаційні витрати	17,25

Загальногосподарські витрати	1094,238
Загальна сума витрат	2099,65

*складено автором на основі розробленого прогнозу

Наступним кроком розрахуємо термін окупності даного обладнання, якщо підприємство буде використовувати власні кошти:

$$\text{Термін окупності} = \frac{115\,000}{41\,818,19} = 2,75 \text{ роки}$$

Отже, термін окупності обладнання становитиме 2,75 роки у випадку, якщо підприємство буде використовувати власні кошти.

Так як ТОВ «ВТС Сувенір» має два варіанти фінансування даного проекту за планом розвитку діяльності підприємства на основі інноваційного проекту:

- власними коштами;
- шляхом кредитування.

Розглянемо також умови кредитування даного проекту.

ТОВ «ВТС Сувенір» має можливість співпрацювати з державою, укладаючи державно-приватний контракт про пільгове кредитування. У такому випадку кредитна ставка буде складати 8% [34].

Планована сума кредиту – 115 000 грн. під 8% річних.

Кредитні ресурси планується направити на оплату технологічного обладнання «Carbon 3D». Визначимо термін окупності проекту за даними умовами.

До загальних витрат в даному випадку додається сума виплати за річною ставкою кредиту:

$$\text{Витрати загальні} = 284614,698 + 314422,09 + 389129,3 + 17250 + 1\,094\,238 + 9\,200 = 2\,108\,854,08 \text{ грн.}$$

У такому випадку прибуток складе:

$$\text{Прибуток} = 5725,73 - 2108,85 = 3616,88 \text{ грн.}$$

Наступним кроком розрахуємо термін окупності даного обладнання:

$$\text{Термін окупності обладнання} = \frac{115\,000}{32\,622,6} = 3,53 \text{ роки}$$

Отже, при співпраці з державою, впровадження обладнання «Carbon 3D» окупиться підприємству за 3,53 роки.

Таким чином, інноваційний проект розвитку як ТОВ «ВТС Сувенір» в Україні є досить революційним кроком на шляху розвитку не лише даного підприємства, а й більшості підприємств даної галузі. Але оскільки ТОВ «ВТС Сувенір» стане першим підприємством, що займається 3Д принтом товарів, то компанія матиме досить вагомі конкурентні переваги перед своїми конкурентами. Це збільшить частку ринку як ТОВ «ВТС Сувенір», а також примножить його рівень прибутковості та рентабельності [36].

Оскільки, серед конкурентів компанії ТОВ «ВТС СУВЕНІР», а це - ТОВ «Імідж Град», ТОВ «Горант і Партнери», ТОВ «Добрознак», ТОВ «Город Мастеров», ТОВ «Матрис», ТОВ «Герольдмастер», ТОВ «Імперія Сувениров» немає компаній, які використовують 3Д-принтер для виготовлення сувенірної, нагородної та корпоративної продукції, то підприємство зможе зайняти першість на даному сегменті ринку.

3.3. Оцінка ефективності реалізації запропонованих заходів на підприємстві

Для визначення ефективності інвестицій, винайдемо ставку дисконтування в даному випадку [38].

Ставка дисконтування = % ризик + % інфляції + облікова ставка = 5% + 13% + 8% = 26%

Далі з'ясуємо чисту теперішню вартість проекту – Net Present Value (NPV). Чиста теперішня вартість проекту – це різниця між величиною грошового потоку, дисконтованого за прийнятної ставки доходності і сумою інвестицій. Розрахунок NPV інвестиційного проекту дає можливість визначити, наскільки вигідні вкладення в нього. Він відображає класичний підхід до оцінки ефективності – порівнює співвідношення витрат і результату.

Фактори, які впливають на величину показника:

- рівень виробничого процесу: в процесі росту прибутку збільшується виручка, а при зниженні витрат – збільшується прибуток;
- ставка дисконтування;
- розміри компанії: величина інвестицій, обсяг своєї партії, та час, потрібний на продаж однієї одиниці продукції.

При проведенні фінансового аналізу ставка дисконту звичайно є ціною капіталу для фірми. Якщо NPV позитивна, то проект можна рекомендувати для фінансування. Якщо NPV дорівнює нулю, то надходжень від проекту вистачить лише для відновлення вкладеного капіталу. Якщо NPV менша нуля – проект не приймається. Розрахунок NPV проводиться за такою формулою (3.1):

$$NPV = \sum_{k=1}^n \frac{Pk}{(1+r)^k} - IC, \quad (3.1.),$$

Де, Pk - чистий грошовий потік для і-го періоду,

IC - початкові інвестиції

r - ставка дисконтування (вартість капіталу, залученого для інвестиційного проекту).

Розрахуємо NPV для ТОВ «ВТС СУВЕНІР».

$$NPV = [5725,73 : (1 + 0,26)^1 + 5725,73 : (1 + 0,26)^2 + 5725,73 : (1 + 0,26)^3 + 5725,73 : (1 + 0,26)^3,53] - 115\,000\,000 = 20\,472,26 \text{ грн.}$$

Позитивна величина NPV підтверджує доцільність вкладення коштів в проект та демонструє, як збільшиться вартість вкладених коштів при реалізації проекту.

Далі визначимо внутрішню норму рентабельності – Internal Rate of Return (IRR). Це рівень ставки дисконтування, при якому чиста приведена вартість проекту за його життєвий цикл дорівнює нулю. IRR проекту дорівнює ставці дисконту, при якій сумарні дисконтовані вигоди дорівнюють сумарним дисконтованим витратам, тобто IRR є ставкою дисконту, при якій NPV проекту дорівнює нулю [39]. IRR дорівнює максимальному проценту за позиками, який можна платити за використання необхідних ресурсів, залишаючись при цьому на беззбитковому рівні. Розрахунок IRR проводиться методом послідовних наближень величини NPV до нуля при різних ставках дисконту. Розрахунки проводяться за формулою (3.2):

$$IRR = A + \frac{a(B-A)}{(a-b)} \quad (3.2.),$$

де, А – величина ставки дисконту, при якій NPV позитивна;

В – величина ставки дисконту, при якій NPV негативна;

а – величина позитивної NPV, при величині ставки дисконту А;

б – величина NPV, при величині ставки дисконту В.

Визначимо величину ставки дисконту, за якої NPV негативна:

$$NPV = [5725,73 : (1 + 0,4)^1 + 5725,73 : (1 + 0,4)^2 + 5725,73 : (1 + 0,4)^3 + 5725,73 : (1 + 0,4)^3,53] - 115\,000\,000 = -6\,481,96 \text{ грн.}$$

Маючи всі потрібні показники, визначимо IRR:

$$IRR = 0,26 + \frac{20\,472,26(0,4 - 0,26)}{20\,472,26 + 6\,481,96} = 0,366$$

Тобто, внутрішня норма рентабельності дорівнює 36,6 %.

Наступним кроком спрогнозуємо умови закупівлі та реалізації продукції:

- періодичність закупівлі сировини, матеріалів, комплектуючих - 90 днів;
- середній цикл (тривалість) виготовлення продукції – 7-14 днів;
- середня періодичність реалізації товарів (середній термін зберігання готової продукції на складі) - 2 дні;
- середній термін розрахунку за придбані сировину, матеріали, комплектуючі - 30 днів;
- середній термін остаточного розрахунку з боку покупців - 30 днів;
- середня періодичність виплати податків - 45 днів;
- середня періодичність виплати зарплати - 14 днів.

2) Наступним елементом програми дій по запровадженню інноваційного проекту розвитку діяльності ТОВ «ВТС Сувенір» є впровадження сучасного обладнання – 3Д-принтеру вартістю 115 000 грн.

Застосовуючи технологію 3Д-принтеру на ТОВ «ВТС Сувенір», підприємство отримує 80% готових товарів перерахованого асортименту та має можливість його збільшити вдвічі.

Визначимо ефективність впровадження обладнання для 3Д принтеру на ТОВ «ВТС Сувенір» в межах реалізації проекту.

3Д-принтер буде використовуватися для всіх груп товарів.

Фінансування проекту заплановано власними коштами. Із звіту про фінансові результати за 2020 рік слідує, що ТОВ «ВТС Сувенір» мав собівартість повного обсягу діяльності 3752,2 тис.грн. Із них – 1968,08 тис.грн на організацію сервісного обслуговування. При застосуванні технології 3Д принту у області сервісного обслуговування, витрати на сировину складатимуть 20 % від цієї суми, а саме:

Витрати на сировину = 1968,08 тис. грн * 20% = 1640,07 тис. грн.

Далі розрахуємо вартість енергоресурсів на весь обсяг виробництва (табл. 3.9).

Таблиця 3.9

Вартість енергоресурсів на весь обсяг виробництва ТОВ «ВТС Сувенір»

Найменування виду енергії	Витрата	Ціна за одиницю без ПДВ, грн.	Вартість, грн. без НДС
Електроенергія, тис. КВт/год	9508,12	0,14	1331,14
Вода, м ³	15081,21	2,18	32877,04
Тепло, г/кал	458,33	1 521,21	681 334,7
Всього			715542,88

*складено автором

Отже, вартість енергоресурсів складе 715 542,88 грн.

Так як для впровадження 3Д принту необхідно створити новий виробничий відділ, то затрати на заробітну плату його робітників складуть (табл. 3.10):

Таблиця 3.10

Затрати на заробітну плату виробничого відділу 3Д принту ТОВ «ВТС Сувенір»

Заробітна плата за 1 шт товарів, грн.	Річний випуск продукції, шт	Річна заробітна плата, грн.
0,22	8 050 300	1 771 066

*складено автором

Отже, затрати на оплату праці в рік складуть 1 771 066 грн.

Амортизаційні відрахування становитимуть 19 676 грн. щороку.

Таким чином, можемо порахувати затрати на 1 рік експлуатації обладнання у виробництві.

Загальні витрати= 284 614,698 + 715 542,88 + 1 771 066 + 19 676 = 2 790 899,57 грн.

Дохід від реалізації, який отримало ТОВ «ВТС Сувенір» у 2020 році внаслідок реалізації товарів склав – 4167,5 грн., візьмемо за основу прогнозне значення даного показника. Через використання 3Д-принтеру планується збільшення доходів у 2,9 рази, що складатиме 12085,75 грн.

Далі порахуємо прибуток:

Прибуток = 12085,75 – 2790,90 = 9294,85грн.

Далі визначимо ставку дисконтування в даному випадку.

$$\begin{aligned} \text{Ставка дисконтування} &= \% \text{ ризик} + \% \text{ інфляції} + \text{облікова ставка} = 5\% + 13\% \\ &= 18\% \end{aligned}$$

Тепер можемо з'ясувати чисту теперішню вартість проекту – Net Present Value (NPV).

$$\text{NPV} = [12085,75: (1 + 0,18)*1 + 12085,75: (1 + 0,18)*2 + 12085,75: (1 + 0,18)*3 + 12085,75: (1 + 0,18)*3,87] - 115\ 000 = 5\ 293\ 034 \text{ грн.}$$

Позитивна величина NPV підтверджує доцільність вкладення коштів в проект.

Далі визначимо внутрішню норму рентабельності – Internal Rate of Return (IRR). Для цього необхідно винайти величину ставки дисконту, за якої NPV негативна:

$$\text{NPV} = [12085,75: (1 + 0,98)*1 + 12085,75: (1 + 0,98)*2 + 12085,75: (1 + 0,98)*3 + 12085,75: (1 + 0,98)*3,87] - 115\ 000 = 11531,27 - 2790,90 = - 8740,37 \text{ грн.}$$

Знаючи всі необхідні показники, знайдемо IRR:

$$\text{IRR} = 0,18 + \frac{12085,75(0,98 - 0,18)}{12085,75 + 8740,37} = 0,98$$

Тобто, внутрішня норма рентабельності дорівнює 98 %.

Далі розрахуємо індекс прибутковості інвестицій (PI). Формула для розрахунку наступна (3.3):

$$PI = \frac{NPV}{IC}, \quad (3.3.),$$

де, PI (Profitability Index) - індекс прибутковості інвестиційного проекту;

NPV (Net Present Value) - чистий дисконтований дохід;

IC (Invest Capital) - початковий витрачений інвестиційний капітал.

$$PI = \frac{12085,75}{115} = 1,8 = 180\%$$

Отже, індекс доходності складає 180%. Спрогнозуємо умови закупівлі та реалізації продукції:

- періодичність закупівлі сировини, матеріалів, комплектуючих - 105 днів;
- середній цикл (тривалість) виготовлення продукції - 4 дні;

- середня періодичність відвантаження готової продукції зі складу (середній термін зберігання готової продукції на складі) - 2 днів;
- середній термін розрахунку за придбані сировину, матеріали, комплектуючі - 30 днів;
- середній термін остаточного розрахунку з боку покупців - 30 днів;
- середня періодичність виплати податків - 45 днів;
- середня періодичність виплати зарплати - 14 днів.

3) Наступною статтею витрат реалізації програми дій по розвитку інноваційної діяльності ТОВ «ВТС Сувенір» є створення відділу інновацій. Визначимо витрати на заробітну плату працівників даного відділу (табл. 3.11):

Таблиця 3.11

Витрати на заробітну плату працівників відділу інновацій ТОВ «ВТС Сувенір»

Назва посади	Кількість працівників	Заробітна плата на міс, грн.	Заробітна плата на рік, грн.
Начальник відділу	1	20 000	240 000
Бізнес-аналітик	2	12 000	288 000
Спеціаліст з технічних питань	1	13 000	156 000
Спеціаліст з проведення досліджень	1	13 500	162 000
Всього витрат на рік		606 000	

*складено автором

Отже, витрати на створення відділу інновацій складають 606 000 грн.

Для більшої наочності надамо загальну структуру витрат-доходів від реалізації проекту інноваційного розвитку діяльності ТОВ «ВТС Сувенір» (табл. 3.12).

Загальна структура витрат-доходів від реалізації проекту інноваційного розвитку діяльності ТОВ «ВТС Сувенір»

Показник	Обладнання Carbon 3D	
	Фінансування власними коштами	Кредитування
Річна вартість випуску продукції, тис.грн.	5725,73	
Витрати на сировину, тис.грн.	284 614,698	
Витрати на енергоресурси, тис.грн.	314 422,09	
Фонд оплати праці, тис.грн.	389,1293	
Амортизаційні витрати, тис.грн.	19,67	
Загальна сума витрат, тис.грн.	2108,85	2790,89
Прибуток, тис.грн.	5725,73	12085,75
Термін окупності	2,75	3,53
Чиста теперішня вартість проекту, тис.грн.	20472,26	
Внутрішня норма рентабельності, тис.грн.	0,366	
Обладнання за технологією 3D принту		
Вартість, тис.грн.	115000	
Витрати на сировину, тис.грн.	164007,2	
Витрати на енергоресурси, тис.грн.	7015,5429	
Фонд оплати праці, тис.грн.	25760,96	
Загальна сума витрат, тис.грн.	2790,90	
Дохід від реалізації, тис.грн.	12085,75	
Прибуток, тис.грн.	9294,85	
Чиста теперішня вартість проекту, тис.грн.	52930,34	
Внутрішня норма рентабельності, тис.грн.	0,98	
Індекс доходності	180%	
Створення відділу інновацій		
Витрати на заробітну плату працівників відділу інновацій, тис.грн.	606	

*складено автором

З табл. 3.12 видно, що якщо проект буде фінансуватися за рахунок власних фінансових ресурсів, то термін реалізації проекту становитиме 2,75 роки, що на 0,78 роки менше, ніж за умов кредитування. Тим паче, раніше було визначено, що

ТОВ «ВТС Сувенір» має значну перевагу – можливість швидкого залучення інвестиційних ресурсів, так як рівень його фінансового стану є досить високим.

Також, відобразивши прогностичні значення економічного ефекту від реалізованої проекту для ТОВ «ВТС Сувенір», бачимо, що підприємство збільшить свою конкурентоспроможність, укріпить конкурентні позиції на ринку, та буде стабільно отримувати прибуток, який з кожним роком буде тільки зростати.

Також варто порівняти рівень рентабельності у 2020 році та після реалізації даного проекту у плановому 2021 році. Результати оцінки представлені на рис. 3.2.

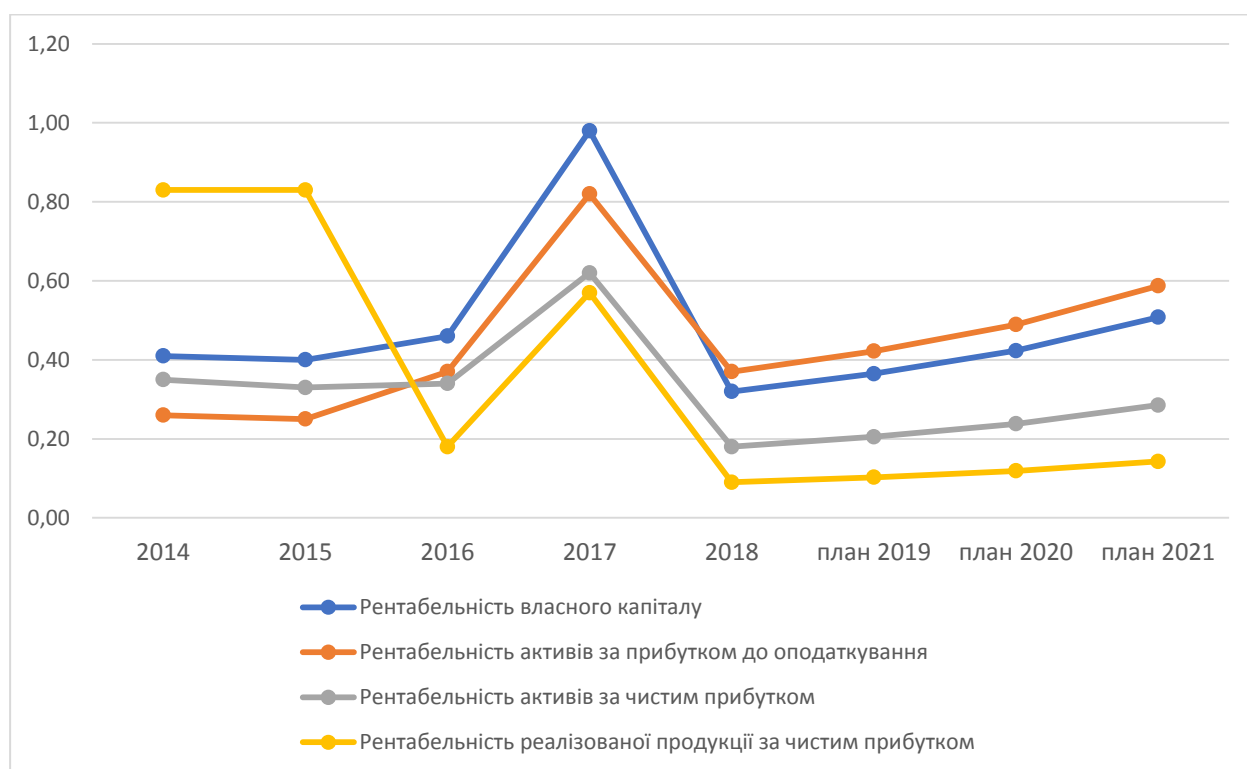

Рис. 3.2. Динаміка планової рентабельності ТОВ «ВТС Сувенір» після реалізації інноваційного проекту розвитку

*складено автором

З рис. 3.2 видно, що проект запровадження 3Д принтеру не лише буде абсолютно позитивним ефектом розвитку діяльності підприємства, а є конче необхідним підприємству для його розвитку загалом. Адже як показує аналіз рентабельності підприємства – до 2019 року розвиток цих показників був неоднозначним, а із 2017 року до 2018 року мав негативну тенденцію.

Розрахуємо очікувані результати після впровадження 3Д-принтеру на підприємстві ТОВ «ВТС СУВЕНІР» на наступні 3 роки.

Оскільки з впровадженням 3Д-принтеру асортиментний ряд продукції збільшиться на 25%, то у 2021-2023 роках очікуваний приріст від впровадження 3Д-принтеру становитиме: табл. 3.13, табл. 3.14.

Таблиця 3.13

Очікуваний приріст від впровадження 3Д-принтеру у 2021-2023 роках

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Очікуваний приріст	1 184 700 грн	1 480 625 грн	1 850 781 грн
Дохід	5 922 500 грн	7 403 125 грн	9 253 906 грн

*складено автором

Розрахуємо дані з урахуванням витрат на запуск відділу інновацій у 2021 році

Таблиця 3.14

Прогнозовані витрати при впровадженні 3Д-принтеру у 2021-2023 роках

Річні показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Очікуваний дохід	5 922 500 грн	7 403 125 грн	9 253 906 грн
Витрати на створення відділу інновацій та заробітну плату працівників відділу інновацій	606 000 грн	389 129,3 грн	389 129,3 грн
Витрати на купівлю 3Д-принтера	115 000 грн	-	-
Витрати на сировину	284 614,698 грн	164 007,2 грн	164 007,2 грн
Витрати на енергоресурси	314 422,09 грн	314 422,09 грн	314 422,09 грн
Амортизаційні витрати	17 250 грн	17 250 грн	17 250 грн
Загальногосподарські витрати	1094,238	1094,238	1094,238
Загалом витрати	1 338 381,03 грн	885 904 грн	885 904 грн

*складено автором

Отже, з впровадженням 3Д-принтеру, підприємство отримає 80% готових товарів перерахованого асортименту та матиме можливість його збільшити більше ніж вдвічі. Перевагами запровадження даного інноваційного проекту є –

збільшення періодичності закупівлі сировини, матеріалів та комплектуючих, та зменшення тривалості середнього циклу виготовлення продукції, а також виготовлення майстер-моделей самостійно, не закупаючи їх у своїх конкурентів.

Висновки до розділу 3

Таким чином, проведений порівняльний аналіз свідчить про доцільність впровадження даного інноваційного проекту.

Для ТОВ «ВТС Сувенір» стратегічно правильним є активізувати інноваційну діяльність. Програма інноваційного проекту запровадження 3Д пристрою для організації сервісного обслуговування підприємства зможе забезпечити й виконання ще ряду заходів, які сприятимуть захопленню ринку, а також розширять сфери виробництва.

Дані заходи включають в себе:

- впровадження інноваційного обладнання 3Д принтеру;
- зниження собівартості продукції;
- впровадження технології 3Д-друку;
- проведення змін у корпоративній культурі;
- навчання персоналу роботі на новому обладнанні.

Відобразивши прогнозні значення економічного ефекту від реалізованої програми дій, бачимо, що ТОВ «ВТС Сувенір» збільшить свою конкурентоспроможність, укріпить конкурентні позиції на ринку, буде стабільно отримувати прибуток, що з кожним роком буде тільки зростати.

Застосовуючи технологію 3Д-принтеру на ТОВ «ВТС Сувенір», підприємство отримує 80% готових товарів перерахованого асортименту та має можливість його збільшити вдвічі. Перевагами запровадження даного інноваційного проекту є – збільшення періодичності закупівлі сировини, матеріалів та комплектуючих, та зменшення тривалості середнього циклу виготовлення продукції, а також виготовлення майстер-моделей самостійно, не закупаючи їх у своїх конкурентів.

Можна зробити висновок, що проект запровадження 3Д принтеру не лише буде абсолютно позитивним ефектом розвитку діяльності підприємства, а є конче необхідним підприємству для його розвитку загалом. Адже як показує аналіз рентабельності підприємства – до 2019 року розвиток цих показників був неоднозначним, а із 2017 року до 2018 року мав негативну тенденцію.

Таким чином, проведений порівняльний аналіз свідчить про доцільність впровадження даного інноваційного проекту. Використання 3Д-принтеру збільшить дохід компанії у 2,9 рази, що складатиме 12085,75 грн, в той час як прибуток дорівнюватиме 9294,85 грн. А термін окупності даного обладнання, якщо підприємство буде використовувати власні кошти становитиме 2,75 років.

Також, відобразивши прогностні значення економічного ефекту від реалізованої проекту для ТОВ «ВТС Сувенір», бачимо, що підприємство збільшить свою конкурентоспроможність, зміцнить конкурентні позиції на ринку, та буде стабільно отримувати прибуток, який з кожним роком буде тільки зростати.

ВИСНОВКИ

На сьогодні економічне змагання за лідерство країн пов'язане виключно з впровадженням інноваційних технологій. Успішними будуть ті підприємства, які провадять інноваційний шлях розвитку. Так як обмін технологіями є основною формою просування інновацій, то для виробничих підприємств інноваційна політика є досить важливою, адже застосування нових технологій виводить бізнес на якісно новий рівень.

Завдяки інноваційним рішенням підприємці отримують можливість зайняти певну нішу на ринку. Причому якщо продукт є новинкою, то на перших порах конкуренція буде відсутня і підприємство зможе «зняти вершки». Крім того, нові технології дозволяють збільшити рівень продуктивності праці, заощадити на енергоносіях і зробити продукт більш якісним.

На сучасному етапі відмова від впровадження інноваційних рішень прирівнюється до неминучої поразки. Адже стабільність справи в цілому, а також його перспектива на майбутнє прямо пов'язана з впровадженням нових технологій.

Також на рівень конкурентоздатності фірми найбільше впливають саме науково-технічний рівень і ступінь досконалості технології виробництва, використання новітніх винаходів і відкриттів, впровадження сучасних засобів автоматизації виробництва.

Тому, фірма, що має більш низькі витрати виробництва, одержує більше прибутку, що дозволяє розширювати масштаби виробництва, підвищувати його технічний рівень, економічну ефективність і якість продукції, а також удосконалювати систему збуту. У результаті конкурентоздатність такої фірми і продукції, що випускається нею, підвищується, що сприяє збільшенню її частки на ринку за рахунок інших фірм, які не мають таких фінансових і технічних можливостей.

Слід відзначити, що більшість організацій працює над підвищенням конкурентоспроможності продукції за допомогою інших інструментів, ніж інновації. Підприємства, що не займаються розробками і дослідженнями, мають

досить високу рентабельність. Продукція, яку вони випускають, має своїх споживачів на ринку. Але це явище не можна приймати за довгострокове.

Тому під впливом зростаючої внутрішньої і зовнішньої конкуренції інновації стають найважливішим елементом менеджменту на підприємстві, орієнтованого на стратегічний успіх. Нові продукти, прогресивні сучасні технології, визначаючи успіх підприємницької діяльності, забезпечують функціонування і фінансову стабільність підприємств на довгострокову перспективу, а також підвищення його конкурентоспроможності на ринку.

Привабливим для інвесторів буде таке підприємство, яке буде характеризуватися високим рівнем впровадження нових видів технологій, вдосконалюючи їх та масово використовуючи у виробництві.

Звідси, можна зробити висновок, що впровадження інноваційних технологій є невід'ємною складовою успішної діяльності підприємства. Важливим кроком вивчення моделей впровадження інновацій є дослідження інновацій технологічних процесів. Метою технологічної інновації є різке зниження собівартості продукту, що уможлиблює зниження ціни товару і здобуття переваг у конкурентній боротьбі. Інновація технологічного процесу сприяє збільшенню обсягів продажу вже відомого продукту.

Створення та освоєння нових технологій допомагає скоротити час розроблення та запровадження у виробництво нових продуктів, а це, в свою чергу, дає змогу швидше реагувати на потреби кожного потенційного клієнта. Інноваційні технології уможливають також заощадження робочої сили, підвищення технологічної гнучкості виробництва, поліпшення умов та безпеки праці, сприяють подоланню дефіциту робочої сили зі спеціальною освітою.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шумпетер Й. Теорія економічного розвитку: дослідження прибутків, капіталу, кредиту, відсотка та економічного циклу / Й. Шумпетер; пер. з англ. В. Старка. — Київ: ВД "Києво-Могилянська академія", 2011. — 242 с.
2. Іжевський В.В. Економічна сутність інновацій та інноваційної діяльності підприємства / В.В. Іжевський // Науковий вісник НЛТУ України; зб. наук.-тех. праць. — Львів: РВВ НЛТУ України, 2010. — Вип. 20. 3. — С. 121—127.
3. Ільїна К.О. Категоріальний апарат інноваційної теорії як фундамент зародження інноваційно-інвестиційної моделі розвитку в українську економічну систему / К.О. Ільїна // Науковий вісник НЛТУ. — Львів: РВВ НЛТУ України, 2009. — Вип. 19.4. — С. 256—264.
4. Механізми переходу економіки України на інноваційну модель розвитку [Текст] / О.І. Амоша та ін.; наук. ред. О.І. Амоша. — Донецьк: НАНУ ІЕП. — 2002. — 108 с.
5. Annual survey of Pan-Evroptan Private Equity and Venture Capital / EVCA 2003 Yearbook. EVCA, 2003.
6. Визначення інноваційної діяльності – [Електронний ресурс] – Режим доступу до сайту:
https://pidru4niki.com/84363/ekonomika/innovatsiyna_diyalnist
7. Пригожин А. И. Нововведения: стимулы и препятствия (социальные проблемы инноватики) / Аркадий Ильич Пригожин – М.: Политиздат, 1989. – 270 с.
8. Бажал Ю. М. Економічна теорія технологічних змін: [навчальний посібник для вузів] / Юрій Миколайович Бажал – К.: Заповіт, 1996. – 240 с.
9. Медынский В. Г., Шаршукова Л. Г. Инновационное предпринимательство: [учебное пособие] / В. Г. Медынский, Л. Г Шаршукова – М.: ИНФРА, 1997. – 240 с
10. Федоренко В. Г. Інноваційна і інвестиційна стратегія України / В. Г. Федоренко // Економіка та держава. – 2003. – № 8. – С. 16-27.

11. Харів П. С., Собко О. М. Активізація інноваційної діяльності промислових підприємств регіону: [монографія] / П. С. Харів, О. М. Собко – Тернопіль: Економічна думка, 2003. – 184 с.
12. Майорова Т. В. Інвестиційна діяльність: [навчальний посібник] / Тетяна Володимирівна Майорова – К.: ЦУЛ, 2004. – 376 с.
13. Кирич Н. Б. Інноваційна діяльність підприємств та організацій як метод стабілізації економіки регіонів України / Андрушків Б. М., Кирич Н. Б., Погайдак О. Б. // Вісник економічної науки України. – 2009. - №1 (15). – С. 23-25.
14. Гриньова, В.М. (2008). Інвестування. Київ: Знання.
15. Про інвестиційну діяльність: закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=1560-12>
16. Словарь иностранных слов [Текст] / Сост.: Лехин М.В., Кокшина С.М., Петров Ф.Н. и др. - М.: Изд-во иностранных и научных словарей, 1960. - 778 с.
17. Панчишин С. М. Макроекономіка: [Текст] навчальний посібник / С. М. Панчишин. – К.: Либідь, 2001. – 616 с.
18. Щукін Б. М. Інвестування: Курс лекцій. [Текст] / Б.М. Щукін — К.: МАУП, 2004. — 216 с. 19 с.
19. Белолипецкий В. Инвестиционная деятельность фирмы [Текст] / В. Белолипецкий // Консультация директора. – 1997. – № 14. – С. 18-21.
20. Иванов Г. И. Инвестиции: сущность, виды, механизмы функционирования [Текст] / Г. И. Иванов. – Ростов-на-Дону: Феникс, 2002. – 352 с.
21. Костюкевич Р.М. Інвестиційний менеджмент. [Текст]: навчальний посібник/ Р.М. Костюкевич - Рівне: НУВГП, - 2011. - 270с.
22. Гончаренко Л.П. Инвестиционный менеджмент [Текст]: учебное пособие /Гончаренко Л.П.— М.: КНОРУС, 2005 – 256с.— С. 27-29.

23. Економічна енциклопедія: У трьох томах. Т. 1. [Текст] / Редкол.: С. В. Мочерний (відп. ред.) та ін. – К.: Видавничий центр —Академія, 2000. – 864 с.
24. Рубан В. Інноваційна модель стратегічного розвитку України: методологія і досвід / Рубан В., Чубукова О., Некрасов В. // Економіка України. – 2003. – № 6. – С.14 – 19.
25. Санто Б. Інновація як засіб економічного розвитку: навч. / Б.Санто. – [пер. з угор.]. – М.: Прогрес, 2005. – 376 с.
26. Лапін Н.І. Системно-діяльністьна концепція дослідження нововведень / Н.І. Лапін // Діалектика і системний аналіз. – М.: Наука, 1986. – С.273-282.
27. Плаксін В. І. Основи системи інноваційної діяльності підприємства: монографія / В.І. Плаксін, О.В. Горбачева. – Симферополь: ДиАйПи, 2009. – 333 с.
28. Гамідов Г.С. Основи інновації і інноваційної діяльності / Г.С. Гамідов, В.Г. Колосов, Н.О. Османов. – СПб.: Політехніка, 2000. – 323 с.
29. Сайт компанії «ВТС СУВЕНІР» – Електронний ресурс – Режим доступу до сайту: <http://www.vts.ua/>
30. Аналіз бізнес процесів – Електронний ресурс – Режим доступу до сайту: https://pidru4niki.com/1471121353661/ekonomika/analiz_biznes-protseviv_pidpriyemstva
31. Виноградова С.Н., Гурська С.П. Пігунова О.Н. Організація комерційної діяльності: навч. посіб. Київ. 1997. 464 с.
32. Інноваційний потенціал підприємства: сутність та система захисту [Електронний ресурс] / В. В. Гурочкіна // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2015. – № 5 (21). – С. 51-57
33. Плюси і мінуси застосування 3D-принтера. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://top3dshop.ru/blog/3D-printers-pro-e-contra-review.html>.

34. Яковлев А. И. Методика визначення ефективності інвестицій, іновацій, господарських рішень в сучасних умовах [Текст] // А.І. Яковлев. – Харків: Бізнесінформ, 2005. – 54 с. – ISBN 966-8577-01-7.
35. Кузнецов В.П., Шушкін М.А., Горчаков О.М. Інноваційні стратегії автомобілебудівних компаній. Н. Новгород: ВГПУ, 2011. 168 с
36. The most innovating companies' researches 2018: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.bcgperspectives.com.
37. Top Global Innovation 1000. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.strategyand.pwc.com/gx/en/insights/innovation1000.html>.
38. Gardner Business Media, Inc. [Electronic resource]. – Access mode: <https://www.gardnerweb.com>.
39. Autant-Bernard C. Spatial Econometrics of Innovation: Recent Contributions and Research Perspectives / Corinne AutantBernard // Spatial Economic Analysis. 2018. № 4 (Vol. 7). P. 403–419.
40. Коротков Э. М, Корпоративная социальная ответственность: учебник для бакалавров / Э. М. Коротков, О. Н. Александрова, С. А. Антонов
41. Мескон М. Основы менеджмента /М. Мескон, М. Альберт, Ф. Худоури; пер. с англ. – М.:Дело, 1994.- 464с.
42. Ковальчук І.В. Економіка підприємства: Навч. посіб. - К.: Знання, 2008. - 679 с.
43. Електронний ресурс – Режим доступу до сайту: https://pidru4niki.com/1471121353661/ekonomika/analiz_biznesprotsesiv_pidpriyemstva
44. Електронний ресурс – Режим доступу до сайту: https://pidru4niki.com/1592061553640/ekonomika/harakteristika_osnovnih_dzhe_rel_informatsiyogo_zabezpechennya_analizu_gospodarskoyi_diyalnosti
45. Воробйов Є.М. Економічна теорія: по-сібник / Є.М. Воробйов, А.А. Гриценко, В.М. Лісовицький. – Харків; Київ, 2003. – 704 с.
46. Електронний ресурс – Режим доступу до сайту: <https://www.finalon.com/metodyka-rozrakhunku>

47. Бучинська Т. В. Розвиток персоналу як основний чинник підвищення конкурентоспроможності підприємства / Т. В. Бучинська // «Науковий вісник». Серія «Економічні науки» – Вип. №7. – Ч. 2.– Херсон, 2014. – С.144-146.
48. Колот А.М. Мотивація, стимулювання й оцінка персоналу: Навч. посібник. - К.: КНЕУ, 2000. с. 23
49. Пелих А.С. Организация предпринимательской деятельности: учебн. пособ./Пелих А.С., Чумаков А.А., Баранников М.М.– [2-е изд., испр. и доп.]– М.: ИКЦ “МарТ”; Ростов н/Д: ИЦ “МарТ”, 2003. – 336 с.
50. Мосейкин Ю.Н. Стратегическое планирование. Курс лекций: Учебное пособие. - М.: Изд-во РУДН, 2005. - 80 с.
51. Організація виробництва : навчальний посібник / В. О. Онищенко, О. В. Редкін, А. С. Старовірець, В. Я. Чевганова.. - К.: "Лібра", 2003. - 336 с.
52. Чейз Р.Б., Эквилайн Н.Д., Якобс Р.Ф. Производственный и операционный менеджмент. М.: Вильямс, 2008. – 1184 с.
53. Розвиток персоналу // Український мобільний банк знань//. URL: <http://www.probusiness.in.ua/>
54. Хучек М. Социально-экономическое содержание инновации на предприятии / Марек Хучек // Вестник Московского университета. Серия экономика. – 1995. – № 1. – С. 62-71.
55. Мохонько А.А. Проектний менеджмент: Практикум. Київ, 2019. 69 с.
56. Жигалкевич Ж.М. Стислий конспект лекцій з дисципліни «Бізнеспланування». Київ, 2019. 38 с.
57. Харів П. С. Інноваційна діяльність підприємства та економічна оцінка інноваційних процесів. Тернопіль: «Економічна думка», 2003. 326 с.
58. Бояринова К.О., Гук О.В. Управління інноваціями: Методичні рекомендації до виконання та захисту курсової роботи. Київ, 2013.
59. Шумпетер Й. Теория экономического развития. Исследование предпринимательской прибыли, капитала и цикла экономической конъюнктуры. Москва: изд-во Прогресс, 1992. 231 с.

60. Михайлова Л.І., Гуторов О.І., Турчіна С.Г., Шарко І.О. Інноваційний менеджмент : навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2015. 234 с.
61. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: підручник. Суми: Університетська книга, 2010. 334 с.
62. Керівництво (рекомендації) Осло 2018. Керівні принципи збору, звітності та використання даних про інновації. OECD та Євростат. 4-те вид. 300 с.
63. Шамина Л. К., Самсонова О. И. Особенности внедрения технологических инноваций. Электронный научный журнал: вебсайт. URL: <http://economics.openmechanics.com/articles/318.pdf>
64. Остапчук М.В., Сердюк Л.В., Овсянникова Л.К. Системи технологій: підручник. Київ: Центр учбової літератури, 2007. 368 с.
65. Філіпенко А.С. Світова економіка: підручник. Київ: Либідь, 2007. 640 с.
66. Плохих Ю.В., Храпова Е.В., Кулик Н.А., Чижик В.П., Харина Л.И. Промышленные технологии и инновации: учеб. пособие. Омск, изд-во ОмГТУ, 2017. 139 с.
67. Мотовилов О.В. Финансово-кредитное обеспечение инновационной деятельности: учебное пособие. Москва: Директ-Медиа, 2015. 272 с. 101
68. Дорошенко Ю.А. Стратегический менеджмент: теория, методология, практика: монография. Белгород: БГТУ им. В.Г. Шухова, 2013. 167 с.
69. Колесніков А. П. Об'єктивні передумови та напрямки оновлення технікотехнологічної бази підприємств. Сталій розвиток економіки. 2011. №1. С. 150- 153.
70. Шевлюга О.Г., Олефіренко О.М. Дослідження впливу технологічних інновацій на ринок технологій і розвиток підприємства. Маркетинг і менеджмент інновацій: вебсайт. URL: http://mmi.fem.sumdu.edu.ua/sites/default/files/mmi2011_4_1_38_44.pdf
71. Люта Г.В, Павленко І.А. Вплив інноваційних технологій на систему управління підприємством. Економіка та суспільство: вебсайт. URL: http://www.economyandsociety.in.ua/journal/12_ukr/49.pdf

72. Мысаченко В.И. Технологические инновации и структурная перестройка отечественной промышленности. Научная библиотека: вебсайт. URL: <http://sun.tsu.ru/mminfo/000063105/315/image/315-176.pdf>
73. Шабуришвили М. В. Инновационная деятельность как реализация инновационного процесса в масштабах организации. Корпоративный менеджмент: вебсайт. URL: <https://www.cfin.ru/bandurin/article/sbrn03/11.shtml>
74. Богомолова И.С., Гриненко С.В., Едалова Е.С., Задорожная Е.К. Инновационный и проектный менеджмент: учебное пособие. Ростов-на-Дону: изд-во ЮФУ, 2014. 181 с.
75. Микитюк П.П. Інноваційний менеджмент: навч. посібник. Тернопіль: Економічна думка, 2006. 295 с.
76. Ермасов С.В., Ермасова Н.Б. Инновационный менеджмент: учебник для вузов. Москва: Высшее образование, 2007. 505 с.
77. Энциклопедия производственного менеджера Инновационный менеджмент. Альманах Управление производством: вебсайт. URL: <http://www.uppro.ru/encyclopedia/innovations-management.html>
78. Троян А. В. Особливості асортиментної політики підприємства в сучасних умовах господарювання. Ефективна економіка 2014 №1 ст. 4-5 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2708>.
79. Зозульов О.В., Кубишина Н.С. Маркетинг: навч. посіб. /за ред. Солнцева С.О. Київ: Знання, 2011. 165 ст.
80. Котлер Ф. Основы маркетинга: теорія і методологія: СПб.; К. : Издательский дом "Вильямс", 2006. С. 943.
81. Халявина М. Л. Ассортиментная политика предприятия: анализ основных взглядов. Научный журнал КубГАУ. 2012. С. 134-137.
82. Липицька О. А., Кубишина О.С. Формування асортиментної політики Інтернет-магазину КЛН : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 29-30 берез. 2015 р. Київ, 2015. С. 73–75.

- 83.Виноградова С.Н., Гурська С.П. Пігунова О.Н. Організація комерційної діяльності: навч. посіб. Київ. 1997. 464 с.
- 84.Луніна І.О. Бюджетно-податкове стимулювання інноваційної діяльності в Україні/І.О. Луніна, О.С. Білоусова, О.О.Булана//Економіка і прогнозування.– 2016 р. 1.–С.41-56.
- 85.Портер М. Конкурентна стратегія: монографія. пер. з англ. М.: Видавничий дім «Укркнига», 2018. 760 с. 38. Кортишов Н.Л. Фінансовий менеджмент: навч.-метод. посіб. Суми : СудУ, 2014. 324 с. 123
- 86.Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки: навч. посіб. Харків : ХНУ, 2017. 210 с.
- 87.Беренс В. Руководство по оценке эффективности инвестиций / В. Беренс, П. Хавранек ; пер. с англ. Л.Г. Зайцева. – Москва : АОЗТ «Интерэксперт» ИНФРА, 1995. – 527 с.
- 88.Пашутин С. Технология формирования ассортимента / С. Пашутин // Маркетолог. – 2002. – №10(36). – С. 21-24.
- 89.Лепа Н.Н. Методы и модели стратегического управления предприятием: монография / Н.Н. Лепа. – Донецк : ООО «Юго-Восток Лтд.» : Нац. акад. наук Украины, Ин-т экономики пром-ти, 2002. – 185 с.
- 90.Пригожин Е.М. Совершенствование планирования на предприятиях: методология, теория, практика / Е.М. Пригожин. – Москва : Экономика, 1986. – 175 с.
- 91.Швец И. Управление производственными мощностями в условиях переменного спроса / И. Швец // БизнесИнформ. – 1998. – №13-14. – С. 60-64
- 92.Забродский В. Формирование производственной программы предприятия / В. Забродский, С. Забуга, Т. Заруцкая // БизнесИнформ. – 1997. – №18. – С. 27-29.
- 93.Забуга С. Оценка реализуемости годовой производственной программы / С. Забуга, В. Онегина // БизнесИнформ. – 1998. – № 5. – С. 55-56.

94. Бурцев В.В. Комплексный экономический анализ формирования ассортиментных программ / В.В. Бурцев // ФМ. – 2006. – №4. – С. 3-10.
95. Черняховская Т.Н. Маркетинговая деятельность предприятия: теория и практика / Т.Н. Черняховская. – М. : Высшее образование, 2008. – 533 с.
96. Hair Joseph F. Marketing research: a practical approach for the new Millennium / J.F. Hair. – Boston : Irwin; McGraw-Hill, 2000. – 682 p.
97. Baye M.R. Managerial economics and business strategy / M.R. Baye. – Boston etc. : Irwin ; McGraw-Hill, 1997. – 562 p.
98. Краснокутська Н. В. Інноваційний менеджмент: [навчальний посібник] / Ніна Василівна Краснокутська – К.: КНЕУ, 2003. – 504 с.
99. Ілляшенко С.М. Інноваційний менеджмент: Підручник. – Суми : ВТД —Університетська книга, 2010. – 334 с.
100. Кирич Н. Б. Інноваційна діяльність підприємств та організацій як метод стабілізації економіки регіонів України / Андрушків Б. М., Кирич Н. Б., Погайдак О. Б. // Вісник економічної науки України. – 2009. - №1 (15). – С. 23-25.

ДОДАТКИ

Додаток А

Горизонтальний та вертикальний аналіз Активів ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки

Стаття балансу	код	2018		2019		2020		Відхилення 2020 до 2018 року	
		тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Необоротні									
Основні засоби:	1010	38	10,91	38	8,21	800,7	58,89	762,7	2007,11
первісна вартість	1011	38	10,91	38	8,21	986,2	72,54	948,2	2495,26
знос	1012	0	0,00	0	0,00	185,5	13,64	185,5	0,00
Усього за розділом I	1095	38	10,91	52	11,24	800,7	58,89	762,7	2007,11
Оборотні									0,00
Запаси	1100	50,3	14,44	50,3	10,87	142,4	10,47	92,1	183,10
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	243,2	69,82	310	67,01	169,9	12,50	-73,3	-30,14
Гроші та їх еквіваленти	1165	16,8	4,82	64,3	13,90	246,6	18,14	229,8	1367,86
Усього за розділом II	1195	310,3	89,09	424,6	91,79	558,9	41,11	248,6	80,12
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Баланс	1300	348,3	100,00	462,6	100,00	1359,6	100,00	1011,3	290,35

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Горизонтальний та вертикальний аналіз Пасивів ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки

Стаття балансу	код	2018		2019		2020		Відхилення 2020 до 2018 року	
		тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Власний капітал									
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	262,5	75,37	262,5	56,74	262,5	19,31	0	0,00
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0	0,00	0	0,00	46,5	3,42	46,5	100,00
Усього за розділом I	1495	262,5	75,37	262,5	56,74	309	22,73	46,5	17,71
Поточні зобов'язання									
Поточна кредиторська заборгованість: за довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
за товари, роботи, послуги	1615	85,8	24,63	200,1	43,26	769,3	56,58	683,5	796,62
Інші поточні зобов'язання	1690	0	0,00	0	0,00	281,3	20,69	281,3	100,00
Усього за розділом III	1695	85,8	24,63	200,1	43,26	1050,6	77,27	964,8	1124,48
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Баланс	1900	348,3	100,00	462,6	100,00	1359,6	100,00	1011,3	290,35

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

Вертикальний та горизонтальний аналіз витрат ТОВ «ВТС СУВЕНІР» за 2018-2020 роки

Стаття звіту про фінансові результати	код	2018		2019		2020		Відхилення 2020 до 2018	
		тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%	тис.грн	%
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	5720	59,78	2337,4	37,79	3752,2	79,97	-1967,8	-34,40
Інші операційні витрати	2180	3848	40,22	3848	62,21	940,1	20,03	-2907,9	-75,57
Всього		9568	100	6185,4	100	4692,3	100	-4875,7	-50,96

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «ВТС СУВЕНІР»

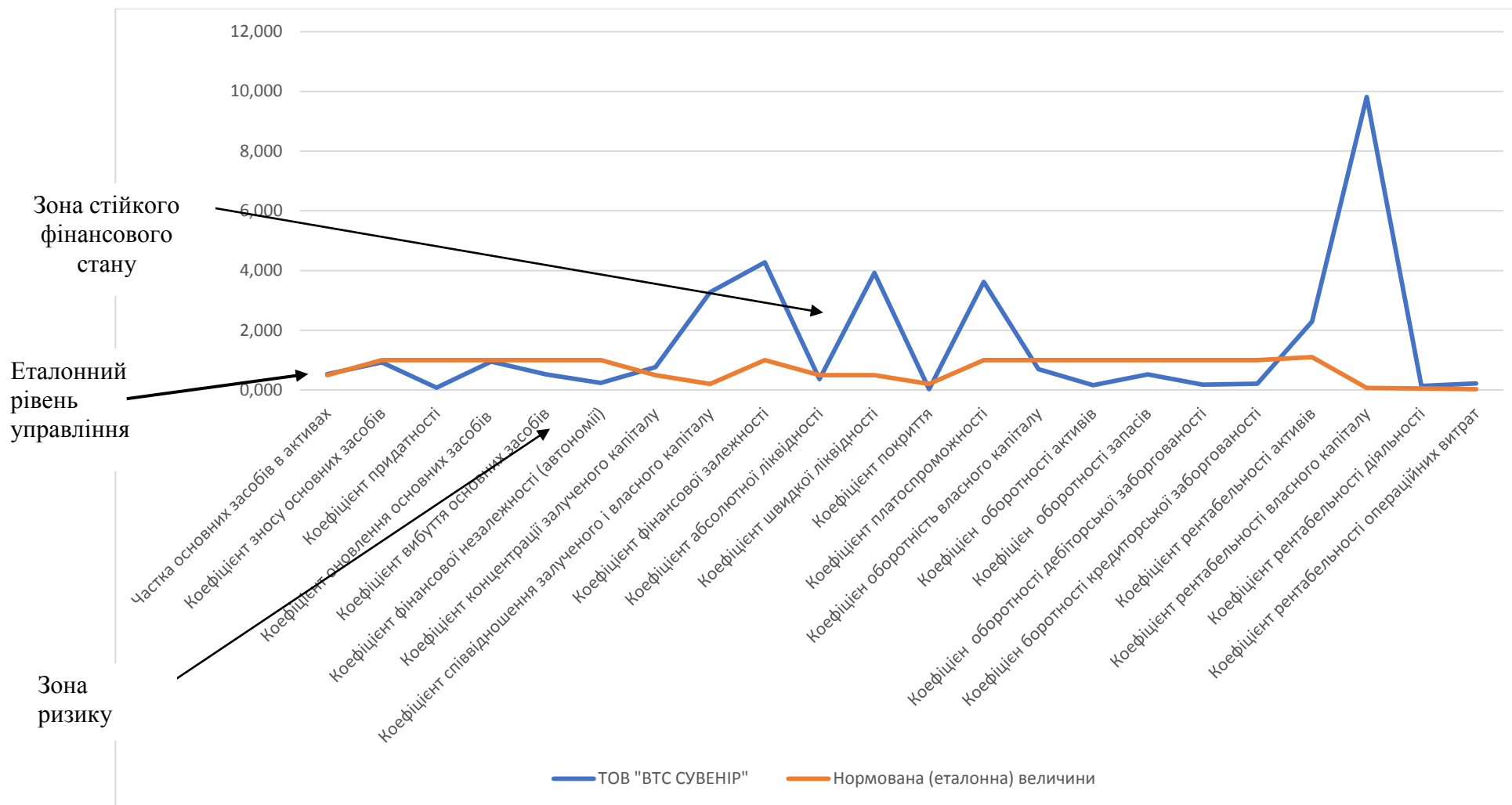

Рис. Г. 2.11 Комплексна оцінка фінансового становища ТОВ «BTC Сувенір»

*складено автором за даними фінансової звітності ТОВ «BTC Сувенір»

СПРОЩЕНИЙ ФІНАНСОВИЙ ЗВІТ
суб'єкта малого підприємництва

Підприємство	Дата (рік, місяць, число)	КОДИ		
Товариство з обмеженою відповідальністю "ВТС СУВЕНІР"	за ЄДРПОУ	2019	1	1
Територія <u>Київська</u>	за КОАТУУ	3222400000		
Організаційно-правова форма господарювання <u>Товариство з обмеженою відповідальністю</u>	за КОПФГ	240		
Вид економічної діяльності <u>Оброблення металів та нанесення покриття на метали</u>	за КВЕД	25.61		
Середня кількість працівників, осіб <u>8</u>				
Одиниця виміру: <u>тис. грн з одним десятковим знаком</u>				
Адреса, телефон <u>вулиця Михайла Грушевського, буд. 28/2, н.п. 43, м. Київ, 01021</u>	<u>0673237748</u>			

1. Баланс на 31122018 р.

Актив	Код рядка	На початок звітного року	Код за ДКУД	
			1801006	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Основні засоби	1010	112.5	38	
первісна вартість	1011	112.5	38	
знос	1012	()	()	
Інші необоротні активи	1090			
Усього за розділом I	1095	112.5	38	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100			
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	270	293.5	
Гроші та їх еквіваленти	1165	283.7	16.8	
Інші оборотні активи	1190			
Усього за розділом II	1195	553.7	310.3	
Баланс	1300	666.2	348.3	
Пасив				
1	2	3	4	
I. Власний капітал				
Капітал	1400	300	262.5	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420			
Усього за розділом I	1495	300	262.5	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600			
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1615	366.2	85.8	
розрахунками з бюджетом	1620			
розрахунками зі страхування	1625			
розрахунками з оплати праці	1630			
Інші поточні зобов'язання	1690			
Усього за розділом III	1695	366.2	85.8	
Баланс	1900	666.2	348.3	

2. Звіт про фінансові результати
за **Рік 2018**

		Форма № 2-мс	Код за ДКУД	1801007
Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року	
1	2	3	4	
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	7819		
Інші доходи	2160	1749		
Разом доходи (2000 + 2240)	2280	9568	0	
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5720)	()	
Інші витрати	2165	(3848)	()	
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	9568	0	
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	0	0	
Податок на прибуток	2300	()	()	
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310			
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300 – (+) 2310)	2350	0	0	

Керівник

(підпис)

Яцкул Світлана Іванівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Фінансова звітність мікропідприємства

		КОДИ		
		Дата (рік, місяць, число)		
		2020	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ВТС СУВЕНІР"	за ЄДРПОУ 34577285		
Територія	вулиця Михайла Грушевського, буд. 28/2, н.п. 43, м. КИЇВ, 01021	за КОАТУУ 3222400000		
Організаційно-правова форма господарювання	Приватна	за КОПФГ 240		
Вид економічної діяльності	Оброблення металів та нанесення покриття на метали	за КВЕД 25.61		
Середня кількість працівників, осіб	8			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	вулиця Михайла Грушевського, буд. 28/2, н.п. 43, м. КИЇВ, 01021	2391235		

1. Баланс на **31122019** р.

		Форма N 1-мс	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Основні засоби:	1010	38	38	
первісна вартість	1011	38	38	
знос	1012	(0)	()	
Інші необоротні активи	1090	0		
Усього за розділом I	1095	38	38	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	0	50.3	
Поточна дебіторська заборгованість	1155	293.5	310	
Гроші та їх еквіваленти	1165	16.8	64.3	
Інші оборотні активи	1190	0		
Усього за розділом II	1195	310.3	424.6	
Баланс	1300	348.3	462.6	
Пасив				
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
	1	2	3	
I. Власний капітал				
Капітал	1400	262.5	262.5	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0		
Усього за розділом I	1495	262.5	262.5	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600	0		
Поточна кредиторська заборгованість за:	1615	85.8	200.1	
товари, роботи, послуги				
розрахунками з бюджетом	1620	0		
розрахунками зі страхування	1625	0		
розрахунками з оплати праці	1630	0		
Інші поточні зобов'язання	1690	0		
Усього за розділом III	1695	85.8	200.1	

Продовження додатку Д

Баланс	1900	348.3	462.6
--------	------	-------	-------

2. Звіт про фінансові результати

за **Рік 2019** р.

Форма N 2-мс

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	5721.1	
Інші доходи	2160	464.3	
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	6185.4	0
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2337.4)	()
Інші витрати	2165	(3848)	()
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	6185.4	0
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	0	0
Податок на прибуток	2300	()	(0)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		0
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	0	0

Керівник

(підпис)

Яцкул Світлана Іванівна

(ініціали, прізвище)

Головний
бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

Фінансова звітність мікропідприємства

		КОДИ		
		Дата (рік, місяць, число)		
		2021	01	01
Підприємство	Товариство з обмеженою відповідальністю "ВТС СУВЕНІР"	за ЄДРПОУ 34577285		
Територія	ПЕЧЕРСЬКИЙ РАЙОН М.КИЄВА	за КОАТУУ 8038200000		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КОПФГ 240		
Вид економічної діяльності	Оброблення металів та нанесення покриття на метали	за КВЕД 25.61		
Середня кількість працівників, осіб	5			
Одиниця виміру: тис. грн з одним десятковим знаком				
Адреса, телефон	вулиця Михайла Грушевського, буд. 28/2, н.п. 43, м. КИЇВ, 01021	2391235		

1. Баланс на **31122020** р.

		Форма N 1-мс	Код за ДКУД	1801006
Актив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Необоротні активи				
Основні засоби:	1010	38	800.7	
первісна вартість	1011	38	986.2	
знос	1012	(0)	(185.5)	
Інші необоротні активи	1090	0		
Усього за розділом I	1095	38	800.7	
II. Оборотні активи				
Запаси	1100	50.3	142.4	
Поточна дебіторська заборгованість	1155	310	169.9	
Гроші та їх еквіваленти	1165	64.3	246.6	
Інші оборотні активи	1190	0		
Усього за розділом II	1195	424.6	558.9	
Баланс	1300	462.6	1359.6	
Пасив				
1	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду	
1	2	3	4	
I. Власний капітал				
Капітал	1400	262.5	262.5	
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	0	46.5	
Неоплачений капітал	1425	()		
Усього за розділом I	1495	262.5	309	
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення				
III. Поточні зобов'язання				
Короткострокові кредити банків	1600	0		
Поточна кредиторська заборгованість за:				
товари, роботи, послуги	1615	200.1	769.3	
розрахунками з бюджетом	1620	0		
розрахунками зі страхування	1625	0		
розрахунками з оплати праці	1630	0		
Інші поточні зобов'язання	1690	0	281.3	

Продовження додатку Е

Усього за розділом III	1695	200.1	1050.6
Баланс	1900	462.6	1359.6

2. Звіт про фінансові результати

за **Рік 2020** р.

Форма N 2-мс

Код за ДКУД

1801007

Стаття	Код рядка	За звітний період	За попередній період
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4167.5	5721.1
Інші доходи	2160	571.3	464.3
Разом доходи (2000 + 2160)	2280	4738.8	6185.4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(3752.2)	(2337.4)
Інші витрати	2165	(940.1)	(3848)
Разом витрати (2050 + 2165)	2285	4692.3	6185.4
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	46.5	0
Податок на прибуток	2300	()	(0)
Витрати (доходи), які зменшують (збільшують) фінансовий результат після оподаткування	2310		0
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300 - (+) 2310)	2350	46.5	0

Керівник

(підпис)

Яцук Світлана Іванівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)